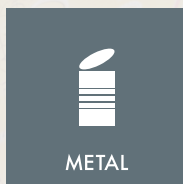
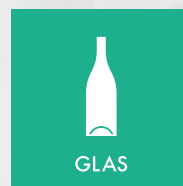
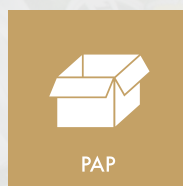
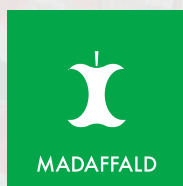
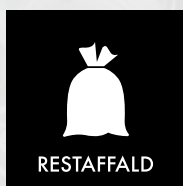

September 2022 – Ikast-Brande Kommune

Affaldsplan

Ikast-Brande Kommune

Sortér
dit affald

Ikast-Brande
Kommune

Indhold

Forord	4
Læsevejledning	5
Indledning	6
Rammer for affaldsplanen	8
Europæiske rammer for affaldsplanen	8
Nationale rammer for affaldsplanen	
National plan for forebyggelse og håndtering af affald	8
Affaldsbekendtgørelsen	9
Affaldshierarkiet	9
Lokale rammer for affaldsplanen	
Byrådets vision for Ikast-Brande kommune 2018-2025	10
DK2020	10
Affaldsregulativer	10
Fremtidige faktorer der påvirker den kommunale affaldshåndtering	10
Producentansvar	11
Reel genanvendelse	11
Ændret selskabsstruktur og opgavefordeling	11
Liberalisering af affaldsenergisektoren	11
Del 1 – Evaluering og kortlægning	12
Kommunale ordninger	13
Husstand	
Henteordninger for husholdningsaffald	13
Bringeordninger for husholdningsaffald	14
Genbrugspladser	15
Erhverv ordning/procedure	16
Behandlingsanlæg	
Genanvendelse: AFLD I/S	16
Forbrænding: Energnist I/S	17
Deponi	18
Genanvendelsesprocent og bilag-5 procent	19
Kortlægning af affaldsmængder	22
Sammenligning med samarbejdskommuner	24
Prognose for fremtidige affaldsmængder	26
Status på seneste affaldsplan	27

Del 2 – Planlægning og målsætning	28
Temaer/handlingsplan	29
Tema 1: Indsamling af 10 affaldsfraktioner	29
Indsatsområde 1.1: Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved husstande implementeres	29
Indsatsområde 1.2: Evaluering af indsamlingsordningen	30
Tema 2: Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse	30
Indsatsområde 2.1: Smått brændbart reduceres	30
Indsatsområde 2.2: Direkte genbrug på genbrugspladserne – genbrugsområder	31
Indsatsområde 2.3: Styrket samarbejde med velgørende organisationer	31
Tema 3 Kommunen som virksomhed	32
Indsatsområde 3.1: Fremme en grøn indkøbspolitik	32
Indsatsområde 3.2: Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved kommunale institutioner	32
Indsatsområde 3.2: Øget sortering i byområder og på offentlige arealer	32
Indsatsområde 3.4: Begrænse mængde af engangsemballage	32
Indsatsområde 3.5: Nedrivning og reovering af kommunale bygninger	32
Indsatsområde 3.6: Sagsfremstillinger vurderes ud fra klimapåvirkning	32
Tema 4: Bedre affaldsbehandling	33
Indsatsområde 4.1: Forbedret sortering af madaffald	33
Indsatsområde 4.2: Analyse af – og fremtidssikring af genbrugspladser	33
Indsatsområde 4.3: Høj reel genanvendelse og sporbarhed prioriteres	33
Tema 5: Kommunikation og formidling	34
Indsatsområde 5.1: Digital formidling til borgere	34
Indsatsområde 5.2: Højere sorteringskvalitet i etage- og udlejningsejendomme	34
Indsatsområde 5.3: Vejledning af kommunes virksomheder og landbrug	34
Indsatsområde 5.4: Undervisning, leg og læring	34
Vurdering og tidsplan	35
Økonomi	36
Evaluering af affaldsplanen	36
Henvisninger	37

Forord

Affaldsplan 2021-2033 beskriver Ikast-Brande Kommunes mål for forebyggelse og effektiv udnyttelse og genanvendelse af borgernes og virksomhedernes affald.

Ikast-Brande Kommune vil bidrage til at knække affaldskurven og vende "brug og smid væk" kulturen til genanvendelse. Det handler om at mindske spild og forbrug af jordens ressourcer, samtidig med at vi holder ressourcerne i gang i mere direkte genbrug.

Affaldsplanen tager udgangspunkt i "at på den jyske hede er intet givet på forhånd", den lokale "hedekraft" hvor vi får ideer til at spire, løsninger til at gro og drømme til at blive til virkelighed. Det ligger i vores blod at være arbejdsomme, entreprenante og se muligheder. Målet er at finde holdbare og kreative løsninger sammen med borgere, virksomheder og lokalsamfund.

Der er fem temaer i affaldsplanen:

1. Første tema er indsamling af 10 affaldstyper som beskrevet i den nye klimaplan for affaldsområdet
2. Andet tema er affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse
3. Tredje tema er "kommunen som virksomhed"
4. Fjerde tema er bedre affaldsbehandling
5. Femte tema er formidling og kommunikation

Med affaldsplanen vil Ikast-Brande Kommune sammen med borgere og virksomheder fortsætte udviklingen af affaldsordninger, så vi i fællesskab kan blive endnu bedre til at udnytte ressourcerne på affaldsområdet.

Rigtig god læselyst

Formand for Udvalget for klima, natur og bæredygtighed
Kasper Pauli Pedersen

Læsevejledning

Her findes et overblik over kapitlerne i denne affaldsplan, så det er nemt at overskue planens indhold og struktur. Se også pixiudgaven af affaldsplanen på kommunes hjemmeside.

Kapiteloversigt

Indledning:

Planens formål og overordnede temaer

Rammer for affaldsplanen:

Den europæiske og nationale lovgivning, der danner rammerne for affaldsplanen

Del 1

Evaluering og kortlægning

Kommunale ordninger:

Beskrivelse af Ikast-Brande kommunes affaldsordninger

Genanvendelsesprocent og bilag-5 procent:

Beskrivelse af genanvendelses-procenterne i Ikast-Brande kommune

Kortlægning af affaldsmængder:

Beskrivelse af affaldsmængderne i Ikast-Brande kommune

Status på seneste affaldsplan:

Hvordan er det gået med den seneste affaldsplan?

Del 2

Planlægning og målsætning

Temaer:

De fem temaer og følgende indsatsområder, som Ikast-Brande kommune vil arbejde med i planperioden

Vurdering og tidsplan:

Hvornår igangsættes de forskellige indsatsområder i denne plan?
Og er de i tråd med rammerne for planen?

Økonomi:

Kort beskrivelse af planens økonomiske aspekt

Henvisninger:

Her findes referencer på det materiale, der henvises til i planen

Indledning

Regeringen beskriver i den nye Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi at "Affaldskurven skal knækkes". Både EU og regeringen har sat en række mål og visioner for affaldsområdet i de kommende år, som vil være rammesættende for de overordnede målsætninger i de kommunale affaldsplaner (se afsnit 2). Fælles for målsætningerne er tre punkter, som er underbyggende for at nå målsætningerne – i vilkårlig rækkefølge:

- Borgere, virksomheder og offentlige arbejdspladser skal producere mindre affald
- Der skal mere fokus og en generel holdningsændring til at genbruge mere
- Der skal større opmærksomhed på at sende mindre mængder til forbrænding

Ifølge Affaldsbekendtgørelsen kapitel 5 skal kommunerne i Danmark udarbejde og vedtage en affaldsplan hvert 12 år. Mindst hvert 6 år skal planen revideres, og formålet med den kommunale affaldsplan er at gøre status på den nuværende håndtering af affald i kommunen samt sætte mål og lægge en plan for den fremtidige affaldshåndtering i kommunen. Affaldsplanen er således et styrings- og planlægningsværktøj for kommunen.

Denne plan dækker perioden 2021-2033, hvor temaerne i kapitel 7 dækker de første seks år af perioden det vil sige fra 2021-2027. Planen består af to dele. Del 1 evaluerer seneste affaldsplan og kortlægger affaldsmængderne og genanvendelsesprocenterne, mens del 2 planlægger kommunes fremadrettede indsats og sætter mål herfor.

I del 1 findes en beskrivelse af nuværende og kommende affaldsindsamlingsordninger i kommunen samt en kortlægning af affaldsmængderne produceret i kommunen. Heri er der også en beskrivelse af de affaldsanlæg, kommunen benytter, samt prognoser over forventede affaldsmængder i fremtiden.

I del 2 findes de målsætninger, Ikast-Brande kommune har sat frem mod år 2027 for at mindske forekomsten af affald og håndtere det affald, kommunens borgere og erhverv producerer på bedst mulig måde. Planlægningsdelen beskriver de indsatsområder, der skal hjælpe Ikast-Brande Kommune til at nå målsætningerne frem mod år 2027 herunder planens økonomiske konsekvenser.

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte at Ikast-Brande kommune når de fastsatte mål og krav for affaldsområdet. Målsætningerne for Ikast-Brande kommune er i den følgende handlingsplan beskrevet i indsatsområder, som hver sætter fokus på udvalgte affaldstyper, særlige målgrupper eller strategiske emner.

Indsatsområderne tager udgangspunkt i fem overordnede temaer.

Tema 1: Indsamling af 10 affaldstyper

Tema 2: Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse

Tema 3: Kommunen som virksomhed

Tema 4: Bedre affaldsbehandling

Tema 5: Kommunikation og formidling

Temaerne og de dertilhørende indsatsområder gennemføres i samarbejde med relevante aktører og interessenter, så der i fællesskab findes de bedste lokale løsninger.

Rammer for affaldsplanen

Europæiske rammer for affaldsplanen

Affaldsdirektivet, emballagedirektivet, deponeringsdirektivet, ELV-, batteri- og WEEE-direktiverne er vedtaget i EU og danner rammen for, hvordan vi håndterer affald i Danmark. I juni 2018 blev der vedtaget ændringer til affaldsdirektiverne i EU. Ændringerne omfatter skærpede krav til affaldsforebyggelse, højere mål for genanvendelse af husholdningsaffald og husholdningslignende affald fra erhverv, krav om kildesortering af organisk affald og tekstiler, indførelse af producentansvar for emballageaffald samt flere krav til producentansvarsordningerne.

I affaldsdirektivet findes der mål for, hvor meget af det kommunalt indsamlede affald, medlemslandene skal genanvende. I år 2025 forventes medlemslandene at genanvende mindst 55 % af affaldet. I år 2030 er målet 60 % og i år 2035 er målet 65 %.

År	2025	2030	2035
Genanvendelsesprocent	55 %	60 %	65 %

Tabel 1. EU's målsætninger for genanvendelse af kommunale indsamlet affald. Kilde: Miljøstyrelsen

Udover højere mål er det også besluttet, at genanvendelse skal måles med en ny metode. Frem for at måle på affaldsmængder indsamlet til genanvendelse skal man i stedet begynde at måle den reelle genanvendelse af affaldet. Det er på nuværende tidspunkt endnu ikke klart defineret, hvordan kommunerne i praksis skal måle genanvendelsesprocenten.

Nationale rammer for affaldsplanen

National plan for forebyggelse og håndtering af affald

Regeringen vedtog den 7. juli 2021 en national plan for forebyggelse og håndtering af affald i perioden fra 2020 til 2032. Planen har titlen "Handlingsplan for cirkulær økonomi" og udstikker retningslinjer for affaldshåndteringen i Danmark, som blev vedtaget i juni 2020, da regeringen indgik en aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi sammen med Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet.

Den overordnede vision er en klimaneutral affaldssektor i 2030. Der er sat en række europæiske og nationale målsætning og visioner, som sætter retningen for omstillingen til cirkulær og klimaneutral økonomi. Regeringen og aftalepartierne bag Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi har følgende visioner:

- Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug. Det skal bl.a. ske ved, at Danmark får kvantitative reduktionsmål i forbindelse med fastsættelsen af sådanne mål i EU
- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030
- Udsortering af 80 pct. dansk plastik fra forbrændingen i 2030

Jævnfør handlingsplanen er kommunerne forpligtet til at stille et område, container eller lignende til rådighed på alle genbrugspladser, hvor borgene kan levere ting til direkte genbrug. Genstandene skal gøres tilgængelige for private aktører, herunder frivillige organisationer.

Partierne bag Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi er enige med regeringen om, at cirkulær økonomi fremover, i endnu højere grad end i dag, skal være en bæredygtig vækstmotor for Danmarks næste grønne erhvervseventyr.

Det regeringens målsætning at:

- Sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- Sikre mere og bedre genanvendelse
- Reducere mængden af marint affald væsentligt
- Reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- Sikre mere værdi fra fornybare råvarer

- Reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- Reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plastik

Derudover skal aftalepartierne forhandle om et styrket affaldstilsyn, hvor tilsyn med affaldsproducerende virksomheder skal sikre mere genanvendelse.

Affaldsbekendtgørelsen

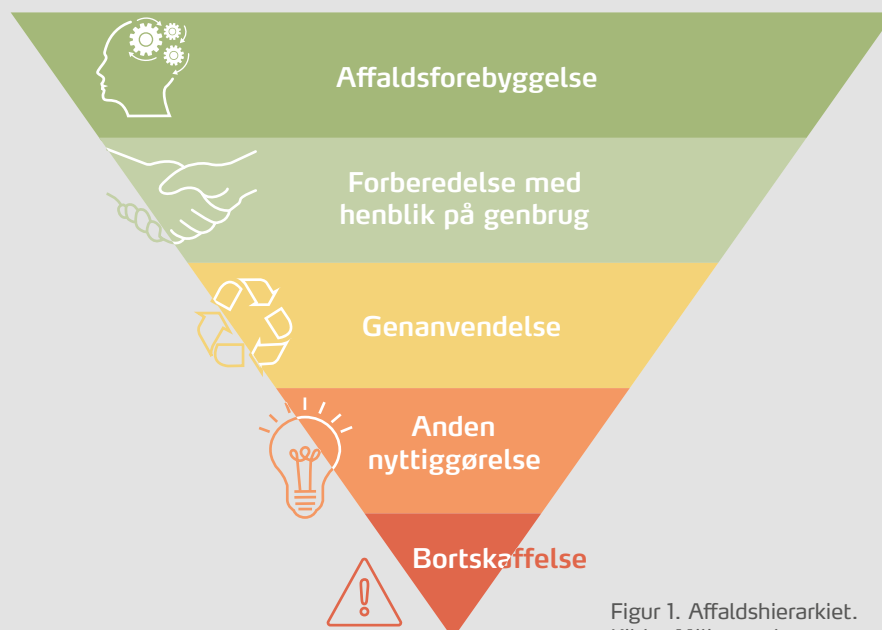
I affaldsbekendtgørelsen stilles der krav til sortering i 10 affaldstyper i husstande, ved erhverv og i det offentlige rum. De 10 affaldstyper er mad, papir, pap, metal, glas, plast, tekstil, mad- og drikkekartoner, restaffald og farligt affald.

Indsamlingen af affaldet ved husstande skal foregå husstandsnaert, men tage hensyn til forskellige boligtyper, herunder gennem mulighed for kombineret indsamling, så nogle typer affald kan indsamles sammen. Kravet er gældende fra 1. juli 2021, tekstilaffald dog fra juli 2023. Eksisterende aftaler kan udløbe, dog skal ordninger med kombineret indsamling af metal-, glas- og plast udfases senest 1. januar 2025. I implementeringen af henteordningen for indsamling af tekstilaffald sikres det, at de frivillige velgørende organisationer får let adgang til tekstiler, der kan genbruges.

Affaldsproducerende virksomheder skal senest den 31. december 2022 sortere deres husholdningslignende affald i de 10 typer og mærke beholdere til indsamling af husholdningslignende affald med de relevante piktogrammer. Derudover stilles der også krav om, at affaldsproducerende virksomheder skal sikre, at deres sorterede erhvervsaffald, som er egnet til materialenyttiggørelse, forberedes med henblik på genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse. Desuden skal affaldsproducerende virksomheder sikre en høj reel genanvendelse af affaldet samt på anmodning fra kommunalbestyrelsen dokumentere, hvor stor en del af de enkelte affaldsfraktioner der reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt.

Affaldshierarkiet

Affaldshierarkiet er grundstenen for al arbejde med affald og ressourcer. Affaldshierarkiet beskriver et hierarkisk system, hvor det bedste er at undgå, at affald dannes og ligeledes at mindst muligt bortskaffes ved deponering. deponering.

Figur 1. Affaldshierarkiet.
Kilde: Miljøstyrelsen

Affaldsforebyggelse er de foranstaltninger, der træffes, inden stoffer, materialer eller produkter bliver til affald, hvilket mindsker de negative konsekvenser for miljøet og menneskers sundhed eller indholdet af farlige stoffer i materialer og produkter.

Forberedelse med henblik på genbrug er en affaldsbehandling, der sikrer, at materialerne ikke tages ud af kredsløbet. Det kan være brugte flasker, der rengøres og genbruges som de er, eller brugte mursten som rengøres og indgår i et nyt byggeprojekt.

Ved **genanvendelse** forstås eksempelvis brugte flasker, der smeltes om, så glasset kan indgå i nye produkter eller brugt papir, der indgår i papirmasse for at blive til nyt papir.

Anden nyttiggørelse er eksempelvis forbrænding af ikke-genanvendeligt affald. Anden nyttiggørelse kan også være når nedknust byggeaffald bruges til opfyldning under veje. Ved forbrænding erstattes andre (fossile) brændsler, men samtidig ødelægges de fleste materialer og kan derfor ikke fortsætte i kredsløbet. Hermed spildes også den energi og de råvarer, der er anvendt til fremstilling af materialerne og produkterne.

Bortskaffelse er når affald brændes uden energiudnyttelse eller deponeres. Deponering skal kun anvendes, når andre behandlingsformer ikke er muligt, eller hvis det er nødvendigt for at undgå spredning af farlige stoffer via genanvendelse af materialerne.

Lokale rammer for affaldsplanen

Byrådets vision for Ikast-Brande kommune 2018-2025

Byrådet ønsker at være på forkant med de miljø- og klimamæssige udfordringer og have fokus på bæredygtighed, cirkulær økonomi, håndtering af vand og affald. I byrådets vision for Ikast-Brande kommune er grundholdningen "Du finder løsninger sammen med os". Affaldsområdet har berøring med alle kommunens borgere, og Ikast-Brande kommune arbejder gennem temaerne og indsatsområderne i denne plan fortsat med sammenspillet mellem borgene i Ikast-Brande kommune og kommunens aktører på affaldsområdet. Byrådets vision sætter således en lokal ramme for affaldsplanen, der blandt andet ses i tema 5, hvor fokus er på kommunikation med borgerne, og i tema 2, hvor løsningen udvikles i samarbejde med kommunens velgørende organisationer. Denne plans høringsperiode er også et eksempel på, hvordan Ikast-Brande kommunes borgere kan finde løsninger sammen med kommunen.

DK2020

Ikast-Brande kommune er med i DK2020, hvilket indebærer at kommunen skal udarbejde en klimahandlingsplan, der kortlægger potentielle CO2-reduktioner og klimatilpasning i kommunen. Elementer af denne affaldsplan forventes at bidrage til Ikast-Brande kommunes DK2020 plan, hvor især tema 5 klæder fremtidens grønne borgere på til at tage klimavenlige valg i hverdagen. De klimavenlige valg som denne plan forsøger at påvirke handler om affaldssortering og affaldsminimering, sådan borgerne i Ikast-Brande kommune baner vejen mod en klimaneutral og klimarobust kommune.

Affaldsregulativer

Affaldsregulativerne fastsætter Ikast-Brande kommunes regler for håndteringen af affald i kommunen. Det vil sige en nærmere beskrivelse af borgernes og kommunens rettigheder og pligter i forhold til affaldshåndtering. Affaldsregulativer beskriver henholdsvis indsamlings- og anvisningsordningerne til husholdnings- og erhvervsaffald og findes på kommunes hjemmeside.

Fremtidige faktorer der påvirker den kommunale affaldshåndtering

Den nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald vedtaget i juli 2021 og affaldsbekendtgørelsen vedtaget den 9. december 2020 lægger nye spor til kommende tiltag, der forventes indført i løbet af årene efter denne plans udformning. De ubekendte faktorer, der forventeligt kommer til at have stor indflydelse på den kommunale affaldshåndtering og dermed indholdet i denne plan er blandt andet ny ordning for producentansvar, hvor producenterne skal afholde udgifterne til indsamling og behandling af emballageaffald. Ny opgørelse vedrørende reel genanvendelse, ændret selskabsstruktur og opgaveansvar samt liberalisering af affaldsenergisektoren. De enkelte emner er foldet ud nedenfor.

Producentansvar

Producentansvar på emballage skal indføres jf. EU's emballagedirektiv i 2025. Det betyder, at producenterne af emballage skal finansiere og sikre indsamling og genanvendelse eller bortskaffelse af emballager. Producentansvaret er etableret for at sikre, at producenter af produkter bærer det finansielle ansvar for håndteringen af affaldsfasen i et produkts livscyklus, hvilket medlemslandene i EU forventer giver et incitament til at designe emballager mere cirkulært end i dag. Det vides endnu ikke, hvordan producentansvaret implementeres i Danmark, og hvordan den ændrede ansvarsfordeling kommer til at påvirke kommunernes drift.

Reel genanvendelse

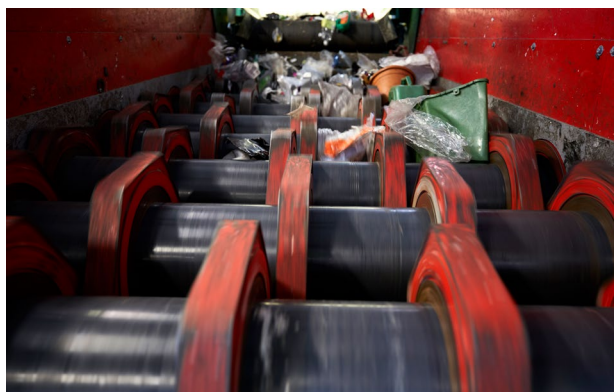
Kommunalbestyrelsen skal jf. Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi vedtaget juni 2020 sikre høj reel genanvendelse af affald indsamlet i kommunen. Hertil kræves der i EU's affaldsdirektiv og emballagedirektiv, at beregningspunktet for genanvendelse ændres fra den hidtidige "indsamlet til genanvendelse" til "reelt genanvendt i sidste led".

Ændret selskabsstruktur og opgavefordeling

Ifølge Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, skal kommunerne udbyde al affald og må ikke længere drive affaldsbehandlingsanlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald. Hvordan forholdene i Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi udmøntes i lovgivning vides ikke på nuværende tidspunkt, og derfor afventes der afklaring herpå.

Liberalisering af affaldsenergisektoren

Ifølge den politisk vedtagne klimaplan, skal de kommunale affaldsforbrændingsanlæg udskilles fra kommunerne. Det betyder, at affaldsenergianlæggene skal selskabsgøres og agere på markedsvilkår. Dette kommer ligesom de førnævnte punkter forventeligt til at påvirke den kommunale affaldshåndtering, men omfanget vides ikke ved denne plans udarbejdning.

Del 1

Evaluering og Kortlægning

I følgende kortlægning vil Ikast-Brande Kommunes nuværende affaldssystem og -indsamlingsordninger beskrives. Kortlægningen omfatter en opgørelse af affaldsmængderne, som produceres i kommunen, en kort redegørelse for den forventede udvikling samt en oversigt og beskrivelse af de affaldsanlæg kommunen anvender. Herudover vil der i det følgende beskrives en status og evaluering af indsatsområderne præsenteret i den tidligere Ressourceplan 2018 fra Ikast-Brande Kommune.

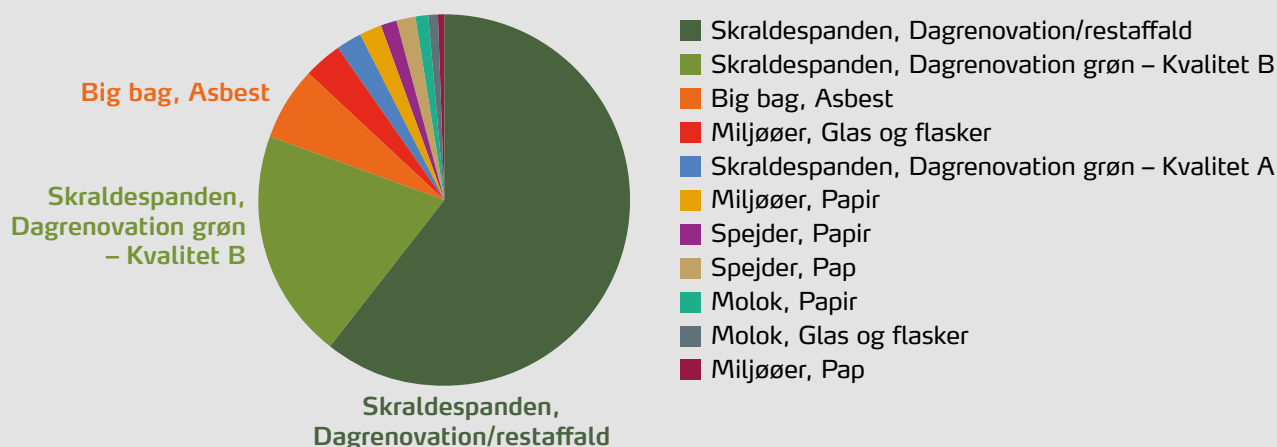

Kommunale ordninger

Affaldsindsamling omfatter aktiviteter, der skal sikre effektiv indsamling af affald fra både borgere og erhverv. Hvor affaldsbehandling omfatter de aktiviteter, der sker i forbindelse med efterbehandling af affaldet, og som skal sikre at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Ikast-Brande Kommune varetager affaldsindsamling fra både husholdninger og virksomheder i form af hente- og bringeordninger. Ved henteordninger indsamles affaldet ved borgeren. Hvor det ved en bringeordning, er brugeren/borgeren selv, der skal transportere affaldet til centrale opsamlingssteder eksempelvis til miljøøer/ kuber og til genbrugspladsen. I Ikast-Brande Kommune er der etableret tre henteordninger for husholdningsaffald. En ordning for mad- og restaffald, miljøboks til miljøfarligt affald og en storskraldsordning. Herudover er der etableret fire genbrugspladser i Kommunen, hvoraf to er selvbetjente. Affaldsordningerne reguleres gennem de kommunale regulativer for henholdsvis husholdnings- og erhvervsaffald (se nærmere i afsnit 2, side 11). Nedenstående figur illustrerer Ikast-Brande Kommunes regulativ faste ordninger pr. 2021.

Affaldsmængder pr. hente/bringeordning – andel

Figuren viser fordelingen mellem affald indsamlet i henholdsvis hente- og bringeordninger i Ikast-Brande Kommune, mængderne er opgjort i tons. Kilde: Affaldsviden.dk

Husstand

Henteordninger for husholdningsaffald

Mad- og Restaffald

Ordningen for mad- og restaffald er etableret som en 14-dages indsamlingsordning i 2-delte affaldsbeholdere, som kan rumme i alt 240 l. Både mad- og restaffald kildesorteres i affaldsbeholderen og indsamles i skraldebiler med 2 adskilte rum. Ikast-Brande kommune omdeler grønne poser til madaffaldet 1 gang årligt. Affaldet vejes ved tømning og borgeren afregnes efter vægt af affaldet. Ordningen har eksisteret siden 1992. Borgeren kan vælge at hjemmekompostere den vegetabiliske del af madaffaldet.

Miljøboks ordning

Alle enfamiliehuse og flertallet af etageboliger har modtaget en rød miljøboks til indsamling af miljøfarligt affald fra husholdningen. Miljøboksen kan rumme 21 l og sættes ud til dagrenovationsspanden når den er fyldt og klar til tømning. Renovatøren tager den fyldte miljøboks med ved tømning af skraldespanden og sætter en tom.

Alternativt kan miljøboksen medbringes til genbrugspladsen, hvor den tømmes eller byttes til en tom boks.

De etageboliger som ikke har miljøboks ordningen har valgt en viceværtordning, hvor det er den enkelte boligforening, som indsamler affaldet eksempelvis i særlige beholdere i affaldsskur eller lignende og selv bringer affaldet til genbrugspladsen.

Storskrald

Ikast-Brande Kommune afhenter storskrald 4 gange årligt på fastlagte dage. Borger skal bestille afhentning forud på kommunens hjemmeside. Der afhentes op til 10 genstande pr. husstand pr. indsamlingsdag.

Der er en liste på kommunens hjemmeside med de ting, der kan tages med som storskrald og de ting, der ikke kan tages med som storskrald.

Efter indsamling af storskrald bliver storskraldet afleveret på genbrugspladserne i enten Ikast eller Brande. Dermed bliver det sorteret i de respektive affaldstyper.

Big Bag ordning

Denne ordning er for private grundejere der skal bortskaffe eternittag med og uden asbest fra beboelsen. Borger kan bestille op til 6 stk big bag pr. ejendom. Big bags afhentes på adressen når disse er fyldt.

Der kan ikke afleveres eternittagplader med eller uden asbest på kommunens genbrugspladser.

Tagplader kan ikke afhentes som storskrald

Bringeordninger for husholdningsaffald

Miljøøer til glas og papir

Ikast-Brande Kommune har opstillet 110 miljøøer fordelt over hele kommunen, hvor borgerne selv bringer glas og papir til de opstillede containere. Miljøøerne kan rumme mellem 1,2 og 2,5 m³ og tømmes med forskelligt interval efter hvor meget de fyldes. Nogle tømmes hver 14 dag og nogle hver 6.- 8. uge.

Fællesløsninger ved etageboliger

Ikast-Brande Kommune har siden 2015 etableret fællesløsninger / molokstationer ved etageboliger og institutioner. Der indsamles mad- og restaffald, glas, plastdunke og metal-dåser, papir og småt pap og batterier i særskilte nedgravede beholdere ved etageboliger. Der er medio 2022 etableret 98 molokstationer i kommunen.

Foto af miljø-ø ved Centerparken i Brande.

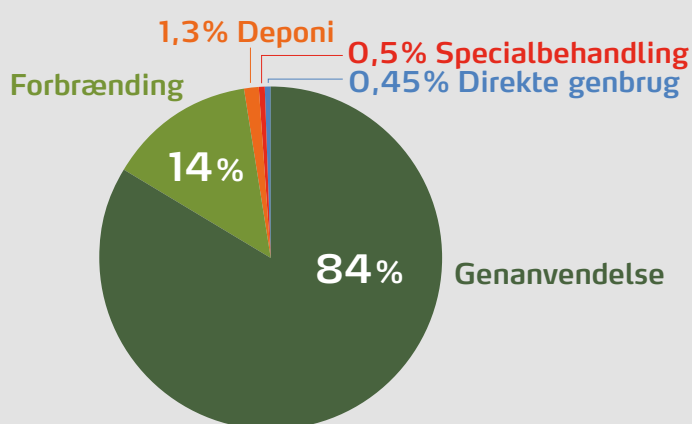
Foto af molok station ved Møllegade i Ikast.

Spejderordning

Ikast-Brande Kommune har haft en aftale med de lokale FDF og Spejderforeninger om indsamling af papir og pap som supplement til kommunens affaldsordninger. Foreningerne indsamler papir og pap 4 gange årligt på fastlagte lørdage og nogle foreninger har også opstillet containere til papir ved deres klubhuse. Denne ordning udfases i forbindelse med indførelse af ny affaldsordning ultimo 2022.

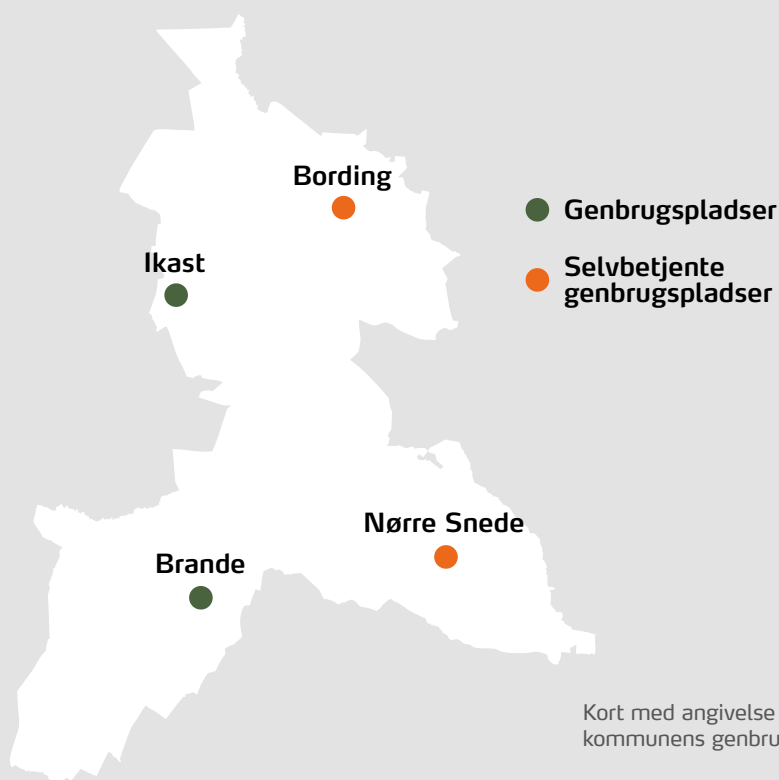
Genbrugspladser

I Ikast-Brande Kommune er der etableret fire genbrugspladser, som årligt håndterer over 30.000 tons affald fra omkring 250.000 besøgende. Ikast-Brande Kommunes genbrugspladserne er placeret i Ikast, Brande, Bording og Nørre Snede som illustreret på nedenstående kort. I 2021 er de to mindste genbrugspladser beliggende i Bording og Nørre Snede, som forsøg, gjort selvbetjente.

Deponi	404 ton
Forbrænding	4.247 ton
Genanvendelse	25.544 ton
Specialbehandling	288 ton
Direkte genbrug	138 ton
I alt	30.621 ton

Behandlingen af de ca. 30.000 ton affald der årligt indsamles på kommunens genbrugspladser Kilde: Affaldsviden.dk, data fra 2021.

Erhverv ordning/procedure

Miljøtilsyn

Ikast-Brande Kommune gennemfører miljøtilsyn på virksomheder i henhold til Miljøstyrelsens miljøtilsynsbekendtgørelse. Ved miljøtilsynet gennemgås virksomhedens samlede miljøforhold, herunder at bidrage med støtte til virksomheden i at væsentlige dele af deres affald kildesorteres og indsamles af en godkendt indsamlingsvirksomhed, så der sikres en højere genanvendelse af affaldet. Derudover informeres der om tilmeldingsystemet til kommunes genbrugspladser og om ordningen for dagrenovation, hvor virksomhederne skal have en mere ensrettet sortering af husholdningslignende affald og mærkning af denne. Affaldssorteringen skal foregå i henhold til Ikast-Brande Kommunes Regulativ for Erhvervsaffald.

Byggeaffald

Byggeaffald er affald fra nedrivning og renovering af bygninger mv. Erhverv bortskaffer selv eksempelvis beton, mursten, tegl og jern direkte til modtageanlæg med henblik på genanvendelse. Erhverv kan aflevere mindre mængde beton, mursten, tegl og jern på genbrugspladserne, hvis virksomheden er tilmeldt til genbrugspladssystemet. Byggeaffaldet skal behandles korrekt i henhold til lovgivningen, så affaldet i videst muligt omfang går til genanvendelse fremfor til forbrænding og deponi.

Ikast-Brande Kommune vil stikprøvevis følge affaldet fra der bliver givet en anmeldelse af byggeaffaldet og føre tilsyn på byggepladsen under nedrivning. Der er fokus på udsortering af byggeaffald med miljøfremmede stoffer herunder eksempelvis PCB, asbest og tungmetaller.

Behandlingsanlæg

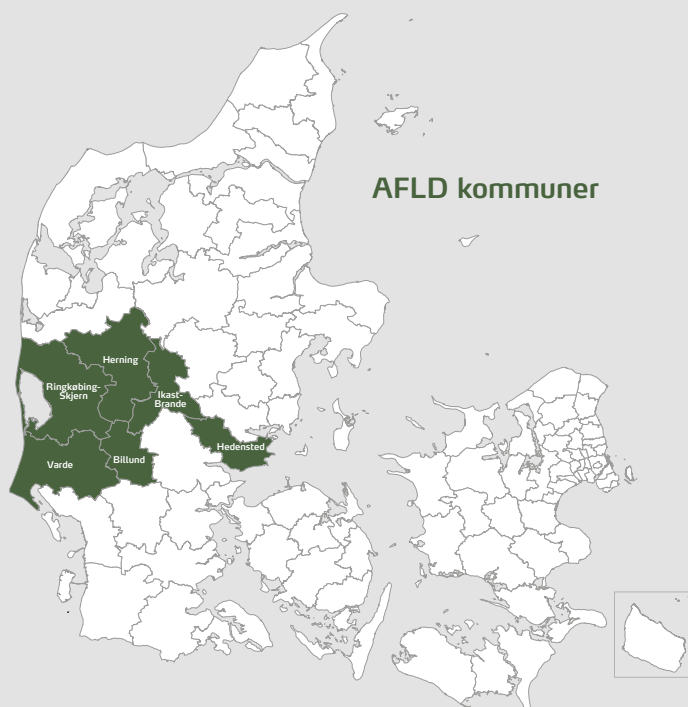
Genanvendelse: AFLD I/S

Ikast-Brande kommune er medejer af affaldsselskabet AFLD I/S. Selskabet løser en række kompetenceoverdragne opgaver for ejerkommunerne såsom omlastning af affald, kompostering af have- og parkafald, tømning af miljøøer og sortering og afsætning af genanvendelige fraktioner og farligt affald.

Selskabet blev stiftet den 1. januar 2016 ved en fusion af det tidligere ESØ og Østdeponi og har til formål sikre håndtering og afsætning af alt det affald, ejerkommunerne råder over. Håndteringen sker med fokus på miljø, økonomi og samarbejde og under hensynstagen til opgaver, der er undtaget ifølge vedtægterne.

AFLD er ejet af seks kommuner: Billund kommune, Ikast-Brande kommune, Hedensted kommune, Herning kommune, Ringkøbing-Skjern kommune og Varde kommune.

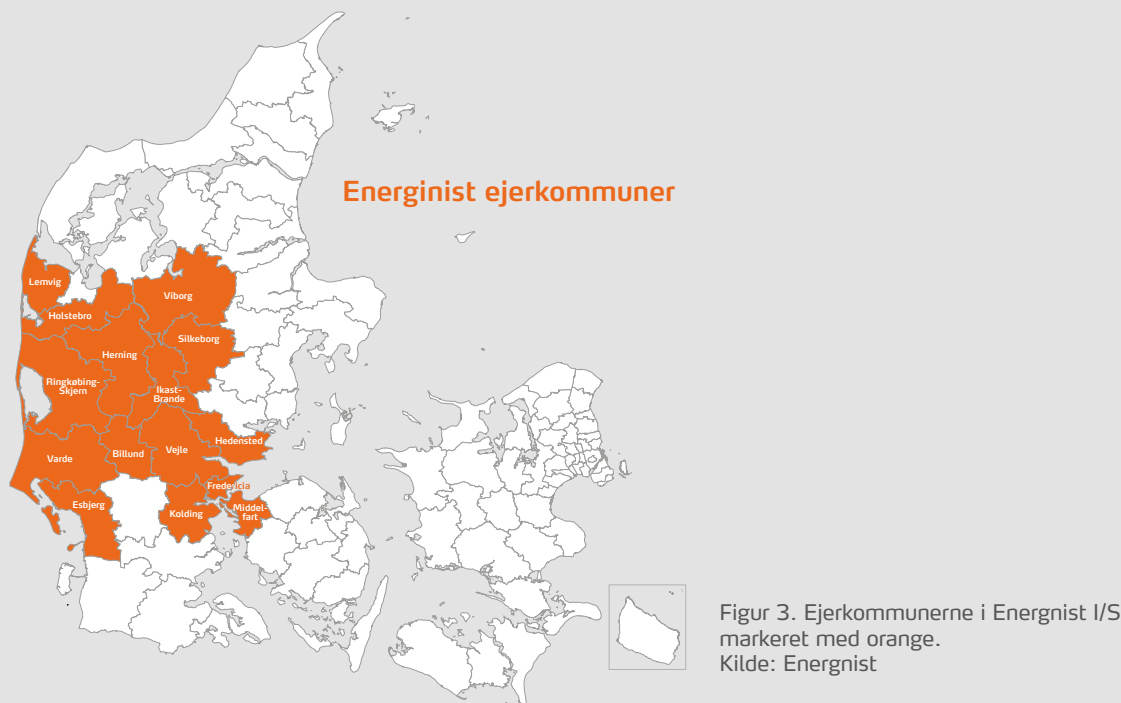
I AFLD's opland er der ca. 310.000 indbyggere og tilsammen anviser ejerkommunerne ca. 300.000 ton affald til AFLD om året, som selskabet har ansvar for at afsætte.

Figur 2. AFLD's ejerkommuner markeret med grøn på Danmarkskortet.
Kilde: AFLD

Forbrænding: Energnist I/S

Ikast-Brande kommune er medejer af affaldsenergiselskabet Energnist I/S. Energnist er et fælleskommunalt selskab ejet af 16 kommuner; Billund, Esbjerg, Fanø, Fredericia, Hedensted, Herning, Holstebro, Ikast-Brande, Kolding, Lemvig, Middelfart, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Varde, Vejle og Viborg kommune. Selskabet blev dannet den 1. januar 2015 ved en fusion af det tidligere TAS I/S og L90.

Energnist har til formål at sikre ejerne en tilstrækkelig forbrændingskapacitet. Håndteringen sker med fokus på miljø og økonomi, internt som eksternt.

I 2021 leverede Ikast-Brande kommune i alt 19.927 ton affald til forbrænding, heraf stammer 9.316 ton fra de kommunale ordninger (genbrugspladser og dagrenovation) den resterende del stammer fra virksomheder, som kører affaldet direkte til forbrænding.

Energnist ejer forbrændingsanlæg i Esbjerg og Kolding og er medejer af forbrændingsanlægget ved Holstebro. I alt leverede de 16 ejerkommuner i Energnist 360.031 ton affald til forbrænding i 2021, hvoraf 194.367 ton blev energiudnyttet på affaldsenergianlægget i Esbjerg og 165.664 ton i Kolding.

Affaldsmængder

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ikast-Brande	15.214	15.623	16.004	17.250	15.979	17.042	18.332	19.927
Total fra ejerkommuner	418.268	423.769	436.962	454.323	436.922	418.278	417.078	390.241

Tabel 2. Affaldsmængder fra ejerkommunerne i Energnist i ton. Kilde: Energnist

Affaldsmængder

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Esbjerg	234.652	217.252	210.399	224.894	217.230	208.517	221.501	194.367
Kolding	145.858	145.753	146.293	142.667	145.052	153.563	147.204	165.664
I alt	380.510	363.005	356.692	367.561	362.282	362.080	368.705	360.031

Tabel 3. Mængder fra Energnist's affaldsenergianlæg i Esbjerg og Kolding i ton. Kilde: Energnist

Den nationale plan for forebyggelse og affaldshåndtering indeholder en fremskrivning af mængderne til energiudnyttelse og en kapacitetstilpasning frem mod 2035. Når der ikke er egen kapacitet til rådighed i Energnist, udnyttes overkapaciteten på andre anlæg, og ifølge planen forventes der at være tilgængelige kapacitet til rådighed. Derfor må man forvente, at der er kapacitet til rådighed på nationalt plan uafhængigt af levetid på egne anlæg.

Deponi

Ikast-Brande kommune henviser at deponeringsgenet affald til AFLD. Det deponerings-egnede affald fra kommunen puljes med det deponeringsegne affald fra de fem andre ejerkommuner i AFLD. AFLD udbyder affaldet til deponering og indgår aftale med bedst mulige byder.

I den nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald vurderer Miljøministeriet, at der er rigelig deponeringskapacitet for hele landet frem til udgangen af 2027, og forventeligt vil der også være deponeringskapacitet i Jylland herefter.

Ikast-Brande kommune har i 2021 leveret 987 ton til deponering heraf udgør asbestholdigt affald 597 ton. Det asbestholdige affald er eksempelvis eternittagplader.

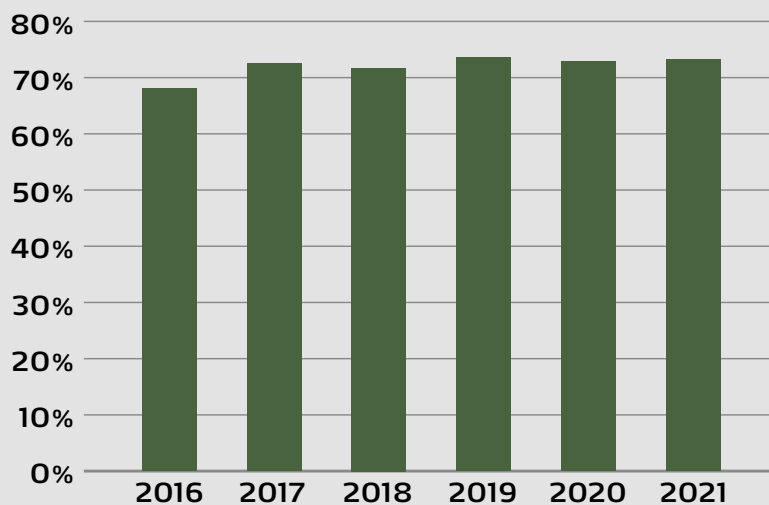

Genanvendelsesprocent og bilag-5 procent

For at blive klogere på, hvordan det går med affaldsmængderne indsamlet i Ikast-Brande kommunes affaldsordninger, er det vigtigt at have en målestok for hvor stor en andel af affaldet, der bliver genanvendt. Til det bruges en genanvendelsesprocent. Genanvendelsesprocenten kan beregnes på to måder; en generel genanvendelsesprocent og en bilag-5 procent.

Den generelle genanvendelsesprocent udregnes som mængden af affald sendt til genanvendelse ud af den samlede mængde affald indsamlet i kommunens affaldsordninger.

Generel genanvendelsesprocent

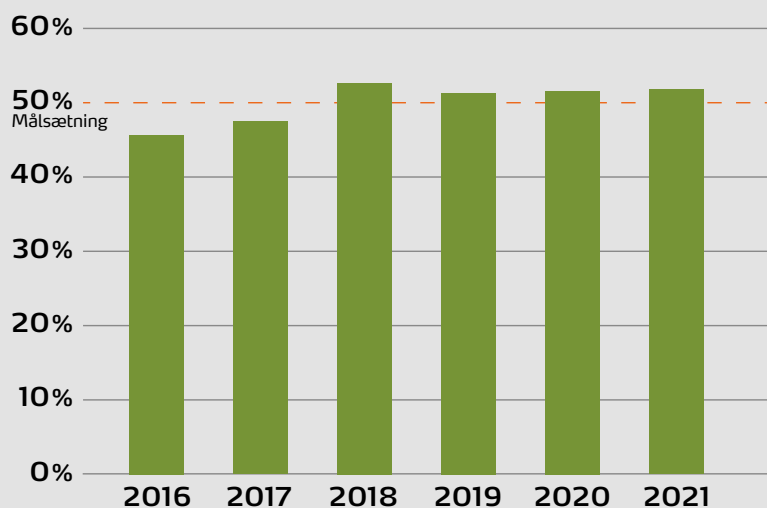
Figur 4. Den generelle genanvendelsesprocent i Ikast-Brande kommune fra 2016 til 2021. Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

I 2016 var den generelle genanvendelsesprocent af de indsamlede affaldsmængder i kommunens affaldsordninger i Ikast-Brande kommune 68,1 %, mens den i 2021 var steget til 73,2 %.

Bilag-5 procenten fokuserer på nogle udvalgte fokusfraktioner og viser mængden af fokusfraktionerne ud af den samlede mængde affald. Fokusfraktionerne er 7 affaldstyper: madaffald, pap, papir, glas, plast, metal og træ. I beregningsmetoden undlades store affaldsfraktioner såsom haveaffald, bygge- og anlægsaffald og jord. Beregningsmetoden giver derfor en mindre genanvendelsesprocent set i forhold til den generelle genanvendelse, hvor alle affaldsmængder er medregnet.

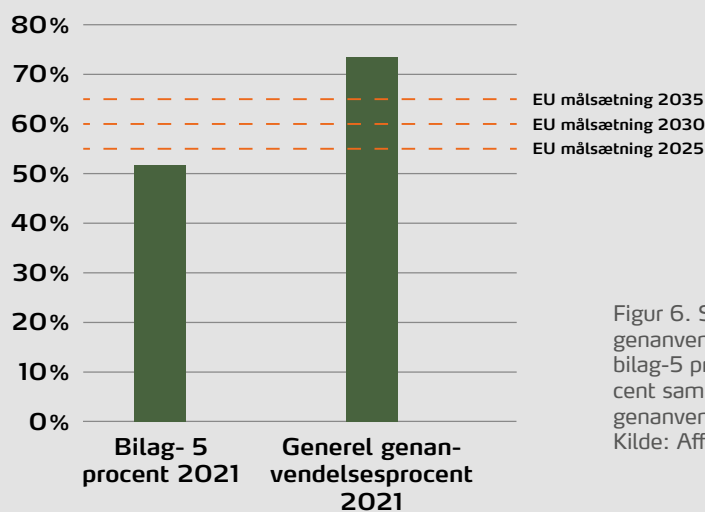
Bilag-5 procent

Figur 5. Bilag-5 procenten i Ikast-Brande kommune fra 2016 til 2021.
Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

I 2016 udgjorde mængden af indsamlet madaffald, pap, papir, glas, plast, metal og træ 45,7 % af den samlede mængde affald i Ikast-Brande kommune. I 2018 var bilag-5 procenten 52,6 %, mens den i 2021 var 51,7 %.

Status og EU målsætning

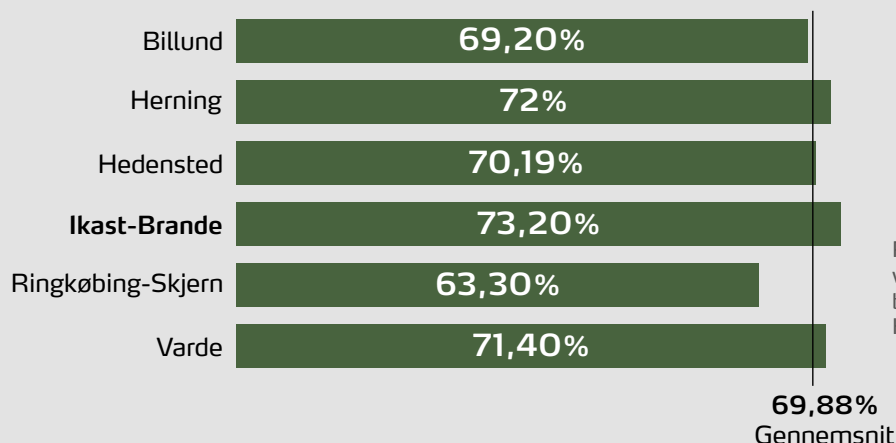

Figur 6. Status for Ikast-Brande kommunes genanvendelsesprocent i 2021 udregnet som bilag-5 procent og generel genanvendelsesprocent sammenholdt med EU målsætningerne for genanvendelse i 2025, 2030 og 2035.
Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

Som det ses i figur 6 ligger Ikast-Brande kommune godt i forhold til EU målsætningerne i 2025, 2030 og 2035. I 2021 var genanvendelsesprocenten 51,74 % udregnet ud fra bilag-5 brøken og 73,20 % udregnet som den generelle genanvendelsesprocent.

Som noget nyt og beskrevet i kapitel 2 skal genanvendelsesprocenten opgøres som reel genanvendelse i stedet for den nuværende opgørelsesmetode. Når der i stedet ses på reel genanvendelse, forventer Ikast-Brande kommune at kommunes genanvendelsesprocent falder, og at denne ligger længere fra EU målsætningerne end på nuværende tidspunkt.

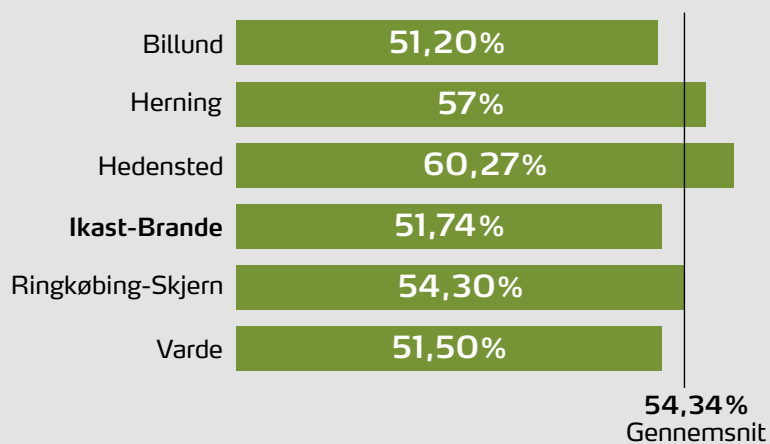
Genanvendelsesprocent

Figur 7. Den generelle genanvendelsesprocent for samarbejdskommuner i 2021.
Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

Sammenlignet med samarbejdskommunerne i AFLD lå Ikast-Brande kommune højest i 2021 med en generel genanvendelsesprocent på 73,20 %.

Bilag-5 procent

Figur 8. Bilag-5 procenten for samarbejdskommuner i 2021.
Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

Sammenlignet med samarbejdskommunerne i AFLD var bilag-5 procenten under gennemsnittet i 2021 i Ikast-Brande kommune.

Med de tiltag, der findes i del 2 af denne plan, forventer Ikast-Brande kommune at øge genanvendelsen.

Fremadrettet skal landene i EU beregne genanvendelsesprocenten som mængden af affald, der reelt genanvendes modsat de nu udregnede genanvendelsesprocenter, der er baseret på mængden af affald, der sendes til genanvendelse (se kapitel 2: Rammer for affaldsplanen). Den reelle genanvendelsesprocent forventes at være lavere end den generelle genanvendelsesprocent og bilag-5 procenten.

Kortlægning af affaldsmængder

I dette afsnit findes en status over affaldsmængderne i Ikast-Brande kommune. Mængderne er opgjort på husholdninger og erhverv i 2021 og er fordelt på behandlingsformerne genanvendelse, forbrænding, deponi og særlig behandling.

Samlet affaldsmængde (ton)

Kilde	Genanvendelse	Forbrænding	Deponi	Særlig behandling	Sum
Husholdninger	28.964	9.316	987,00	191	39.458
Erhverv	104.980	16.052	3.660	147	124.839
Sum	133.945	25.368*	4.647	338	164.298

Tabel 4. Samlet affaldsmængde fra husholdninger og erhverv i 2021 fordelt på behandlingsform (ton).

Kilde: Affaldsviden.dk, AFLD og Affaldsdatasystemet

* Der er forskel på affaldsmængden til forbrænding i denne opgørelse og tabellen på side 17. Det skyldes at data stammer fra 2 forskellige kilder. Datakvaliteten i det nationale affaldsdatasystem er lav, anvisningspligten til forbrændingsanlægget overholdes ikke altid og affald bliver indsamlet og afleveret på tværs af kommunegrænser.

I 2021 blev der i alt produceret 164.298 ton affald i Ikast-Brande kommune. Heraf blev ca. 134.000 ton sendt til genanvendelse, ca. 25.370 ton blev sendt til forbrænding og ca. 4.650 ton blev deponeret, mens ca. 340 ton blev behandlet særligt herunder eksempelvis farligt affald. Husholdningerne i Ikast-Brande kommune stod for ca. 39.500 ton af det producerede affald, mens virksomhederne i kommunen stod for ca. 125.000 ton.

Samlet affaldsmængde (%)

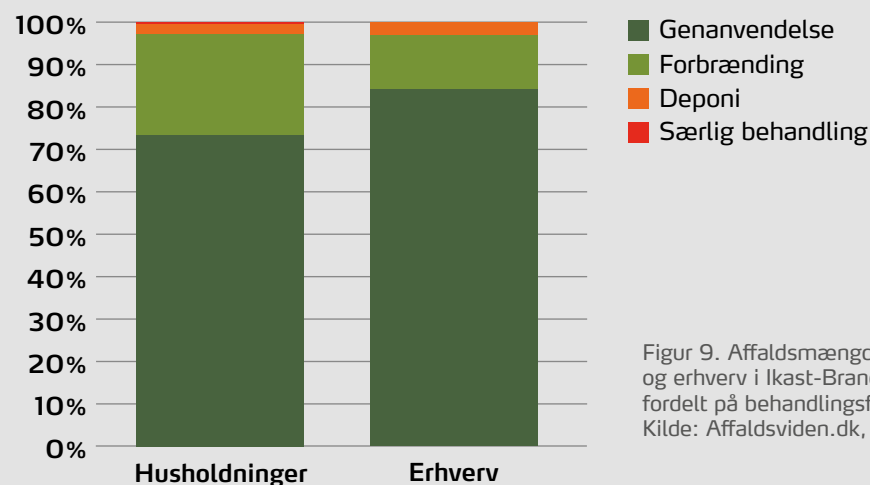
Kilde	Genanvendelse	Forbrænding	Deponi	Særlig behandling	Sum
Husholdninger	73	24	2,50	0,49	100
Erhverv	84	13	2,93	0,12	100

Tabel 5. Samlet affaldsmængde fra husholdninger og erhverv i 2021 fordelt på behandlingsform (%).

Kilde: Affaldsviden.dk, AFLD og Affaldsdatasystemet

Det svarer til at ca. 73 % af husholdningsaffaldet blev genanvendt og 24 % af husholdningsaffaldet blev forbrændt. 84 % af erhvervsaffaldet blev genanvendt mens ca. 13 % blev energidnyttet. Kun omkring 3 % af husholdnings- og erhvervsaffaldet blev deponeret i 2021.

Behandlingsfordeling

Figur 9. Affaldsmængderne fra husholdninger og erhverv i Ikast-Brande kommune i 2021 fordelt på behandlingsformer.

Kilde: Affaldsviden.dk, AFLD og Affaldsdatasystemet

Husholdningsaffald fordeles på H-koder og mængderne af de forskellige typer affald fra husholdninger i Ikast-Brande kommune ses i tabel 6.

Husholdningsaffald 2021

Fraktion	H-kode	Genanvendelse	Forbrænding	Deponi	Særlig behandling	Sum
Dagrenovation	H01		5.095			5.095
Organisk affald	H02	1.954				1.954
Forbrændingsegnet	H03		2.976			2.976
Deponeringsegnet	H04			390		390
Papir inkl. aviser	H05	930				930
Pap	H06	855				855
Glas	H07	306				306
Plast	H08	291				290,90
Emballage papir	H09					0
Emballage pap	H10					0
Emballage glas	H11	877				877
Emballage metal	H12	102				102
Emballage plast	H13	118				118
PVC	H14	119				119
Træ	H15	1.158				1.158
Imprægneret træ	H16		1.245			1.245
Haveaffald	H17	8.408				8.408
Kølemøbler	H18					0
Jern og metal	H19	904				904
Uforurenet jord	H20	3.570				3.570
Forurenet jord	H21					0
Batterier	H22					0
Elektronik	H23					0
Bygge- og anlægsaffald	H24	7.141				7.141
Asbest	H24			597		597
Sten	H25					0
Farligt affald	H26				157	157
Storskrald	H27					0
Gips	H28	179				179
Øvrigt affald	H29	32				32
Emballage træ	H30	1.158				1.158
Dæk	H31	108				108
Blandet emballage	H36					0
Øvrigt organisk affald	H38					0
Tekstiler	H39	141				141
Lyskilder	H40	8				8
Fotovoltaiske paneler	H41					0
Stort udstyr (weee) Udstyr til temperaturud- veksling (weee)	H42 H43	332				332
Småt udstyr (weee) Skærme, monitører og udstyr med skærme Småt it- og teleudstyr Blandet elektronik	H44 H45 H46 H47	274				274
Bærbare batterier Industriebatterier Bilbatterier	H48 H49 H50				34	34
Sum		28.964	9.316	987	191	39.458
%		73	24	2,5	0,5	100

Tabel 6. Kortlægning af affaldsmængderne fra husholdninger i Ikast-Brande Kommune i 2021 fordelt på H-koder (ton). Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

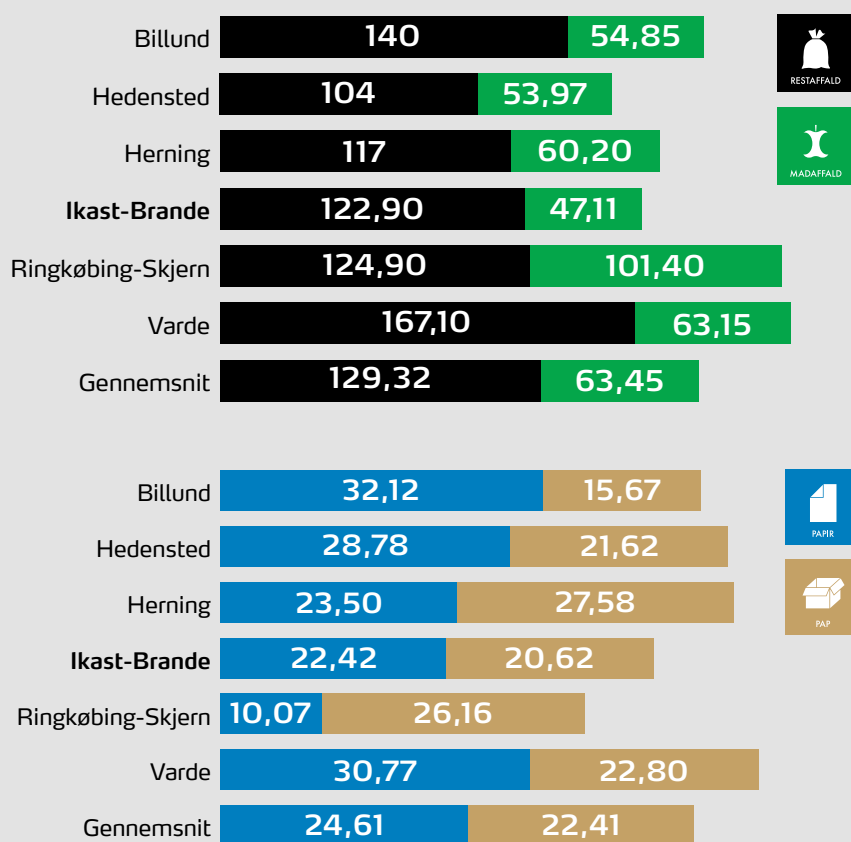
Udregn Direkte genbrug

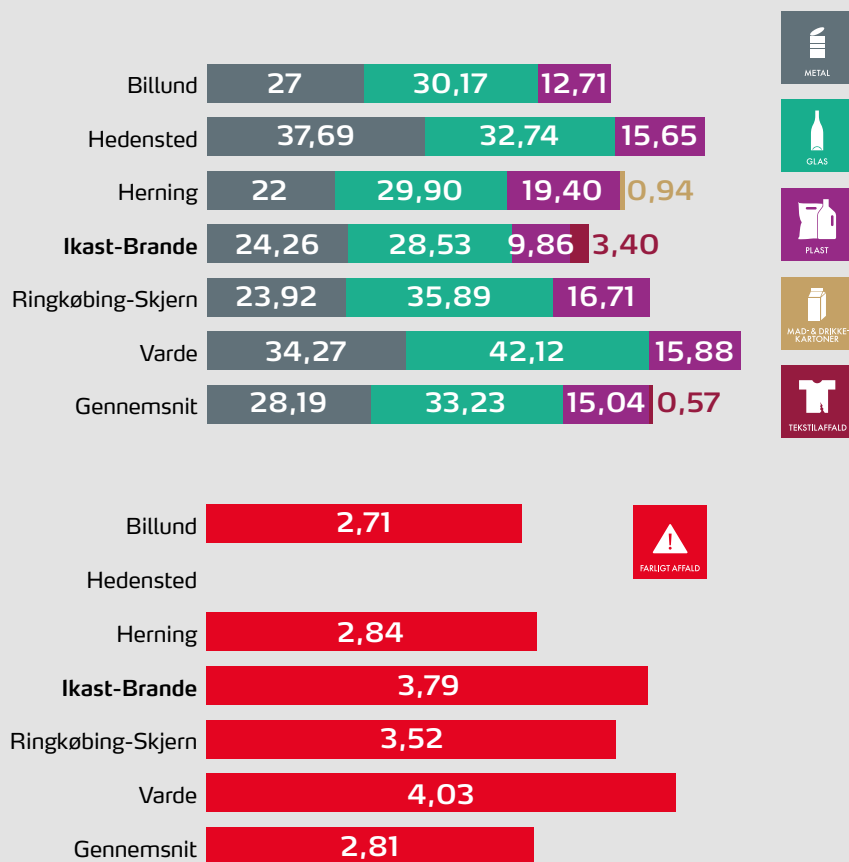
År	Ton
2021	138

Tabel 7. Mængden af direkte genbrug i 2021 (ton). Kilde: Ikast-Brande kommune

Sammenligning med samarbejdskommuner

Ikast-Brande kommune arbejder sammen med Billund, Hedensted, Herning, Varde og Ringkøbing-Skjern kommune i affaldsselskabet AFLD. Derfor ses der her en sammenligning med disse kommuner målt på affaldsmængde i kg. pr. indbygger i 2021 fordelt på 10 fokusfraktioner.

Figur 10. Affaldsmængder i kg. pr. indbygger i 2021 fordelt på udvalgte fraktioner.
Kilde: Affaldsviden.dk og AFLD

De ovenstående figurer viser affaldsmængder indsamlet i 2021 i de forskellige affaldsordninger. Der ses en stor variation over de indsamlede mængder for de forskellige kommuner.

Det er ikke umiddelbart nemt at sammenligne effektiviteten i affaldsindsamlingen, da der er stor forskel på hvilke typer affald der indsamles i de enkelte kommuner, som har forskellige affaldsordninger og demografiske forskelle. Eksempelvis er Varde og Ringkøbing-Skjern kommuner med mange sommerhusgæster, hvilket kan øge affaldsmængden målt i kg. pr. indbygger sammenlignet med de andre kommuner.

Ikast-Brande Kommune har valgt den samme affaldsmodel som Hedensted og Herning. Der kan forventes, at mængden af papir og pap og plastaffald vil stige når disse affaldstyper indsamles ved husstanden.

Prognose for fremtidige affaldsmængder

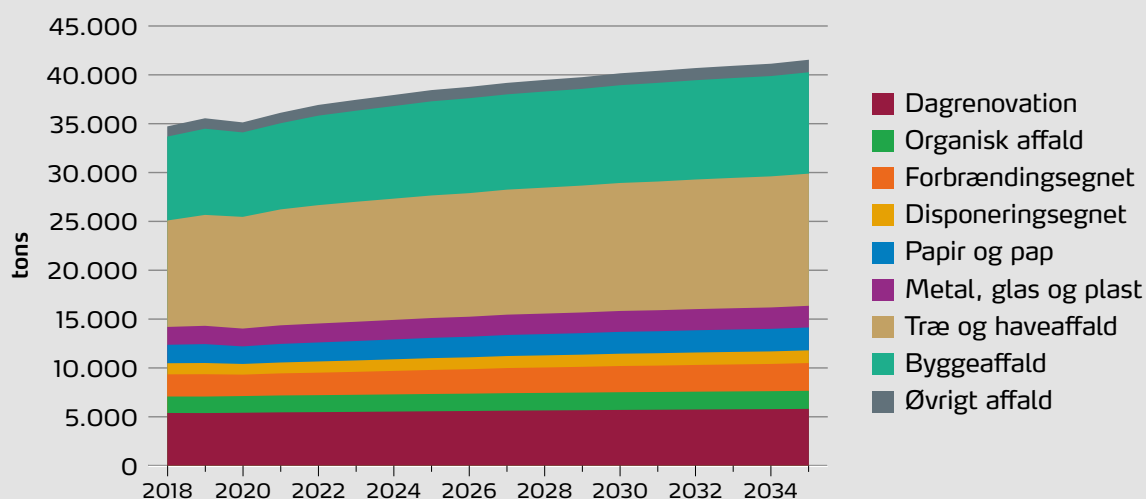
For at planlægge fremtidens affaldshåndtering bedst muligt, fremsættes der her en prognose for de forventede affaldsmængder i Ikast-Brande kommune frem mod 2050. Her er Frida-modellen anvendt til at beregne den fremtidige udvikling i affaldsmængderne i kommunen.

Udgangspunktet for Frida-modellen er, at affaldsproduktionen afhænger af økonomiske og samfundsmæssige aktiviteter i Danmark, og at forskellige aktiviteter producerer forskellige typer og mængder af affald.

I prognosen er følgende indarbejdet:

- Den forventede udvikling i antal husstande i Ikast-Brande kommune
- Den økonomiske udvikling i Danmark
- Sammenhængen mellem samfundsmæssige aktiviteter og affaldsmængder

Prognose for de fremtidige affaldsmængder

Figur 11. Prognose for de fremtidige affaldsmængder i Ikast-Brande Kommune beregnet ud fra Frida-modellen.
Kilde: AFLD

Prognosen tager udgangspunkt i Ikast-Brande kommunes affaldsmængder i 2018, og som det ses forudser Frida-modellen ikke en afkobling mellem samfundsmæssig vækst og stigende affaldsmængder. Derfor er det vigtigt, at Ikast-Brande kommune bidrager til at vende udviklingen.

Status på seneste affaldsplan

Ikast-Brande Kommunes seneste affaldsplan blev vedtaget af Byrådet den 15. juni 2015, under navnet "Ressourceplan 2018". Den var møntet på regeringens daværende affaldsplan, der ligeledes blev kaldt en ressourceplan, samt på regeringens ressourcestrategi "Danmark uden affald. Genanvend mere – forbrænd mindre".

Et væsentligt mål i regeringens ressourcestrategi var at sætte fokus på at reducere affaldsmængderne til forbrænding og øge genanvendelsen. Med regeringens ressourcestrategi som inspiration opstillede Ikast-Brande kommune en generel vision om "bedst muligt udnyttelse af ressourcerne i affaldet" med nogle få specifikke målsætninger samt en række initiativer fordelt på henholdsvis husholdninger, erhverv, genbrugspladser samt tværgående indsatser for at nå de opstillede mål.

Følgende overordnede målsætning blev godkendt:

"97 % af kommunens affald skal genanvendes eller udnyttes til energi og med følgende delmålsætninger":

- 82 % af affaldet skal genanvendes
- 15 % af affaldet skal anvendes til forbrænding
- 2 % af affaldet skal deponeres og endelig
- 1 % sendes til særlig behandling

Målsætningerne skulle nås via en række initiativer og handlinger som er oplistet i Bilag A sammen med en status på initiativerne.

Det kan konstateres, at den overordnede målsætning er opfyldt i de kommunale ordninger da 97 % af kommunens affald i 2021 blev genanvendt eller udnyttet til energi. Det kniber dog med opfyldelse af delmålene for affaldshåndteringen da der er registreret følgende behandling af affaldet, se også side 24.

Status på affaldshåndtering, 2021:

- 73 % genanvendelse
- 24 % forbrænding
- 2,5 % til deponi og
- 0,5 % til særlig behandling

Det er således ikke lykkedes at nå målsætningen om genanvendelse af 82% af den samlede affaldsmængde eller at nedbringe andelen af affald til forbrænding til 15 %.

I forhold til regeringens ressourcestrategi, hvor målet (bilag -5 brøken) var en genanvendelse af min. 50 % af husholdningsaffaldet i år 2022, har Ikast-Brande Kommune nået målet allerede i 2018 – og i 2021 var der en genanvendelses procent på 51,74 %.

Del 2

Planlægning og målsætning

EU og regeringen har sat en række mål og visioner for affaldsområdet i de kommende år, som vil være rammesættende for den overordnede målsætningen for denne affaldsplan (se afsnit 2). Fælles for disse mål er at vi skal producere mindre affald, genbruge og genanvende mere og forbrænde mindre.

I Ikast-Brande Kommune genanvender vi allerede en stor andel af det affald som indsamles fra både husholdninger, genbrugspladser og virksomheder. De nationale og europæiske målsætninger betyder, at vi i Ikast-Brande kommune skal blive endnu bedre. Vi skal mindske spild, genanvende mere og forbrænde mindre affald end vi gør i dag.

Ikast-Brande kommunes Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalg har prioriteret en række nye mål og visioner for denne planperiode som beskrives i de følgende kapitler.

Temaer/handlingsplan

I Ikast-Brande Kommune genanvender vi allerede en stor andel af det affald som indsamles fra både husholdninger, genbrugspladser og virksomheder. I 2021 blev 73 % af det indsamlede husholdningsaffald sendt til genanvendelse. Endvidere betyder de ambitiøse nationale og europæiske målsætninger, at vi i Ikast-Brande Kommune skal blive endnu bedre.

Ikast-Brande har nået den tidligere målsætning om mindst 50 % genanvendelse af husholdningsaffald.

Det ændrer ikke på, at der fortsat skal være ambitiøse målsætninger fremadrettet om at mindske spild, genanvende mere og forbrænde mindre affald end vi gør i dag.

Affaldsplanen for Ikast-Brande Kommune har både fokus på at færdiggøre og forbedre nogle af de ordninger og initiativer som allerede under tidligere planperiode blev igangsat. Men der er ligeledes en lang række nye indsatsområder, mål og visioner fremlagt for den kommende planperiode 2021-2027. Disse vil i det følgende beskrives nærmere i nedenstående "Handlingsplan 2021-2027".

Tema 1:

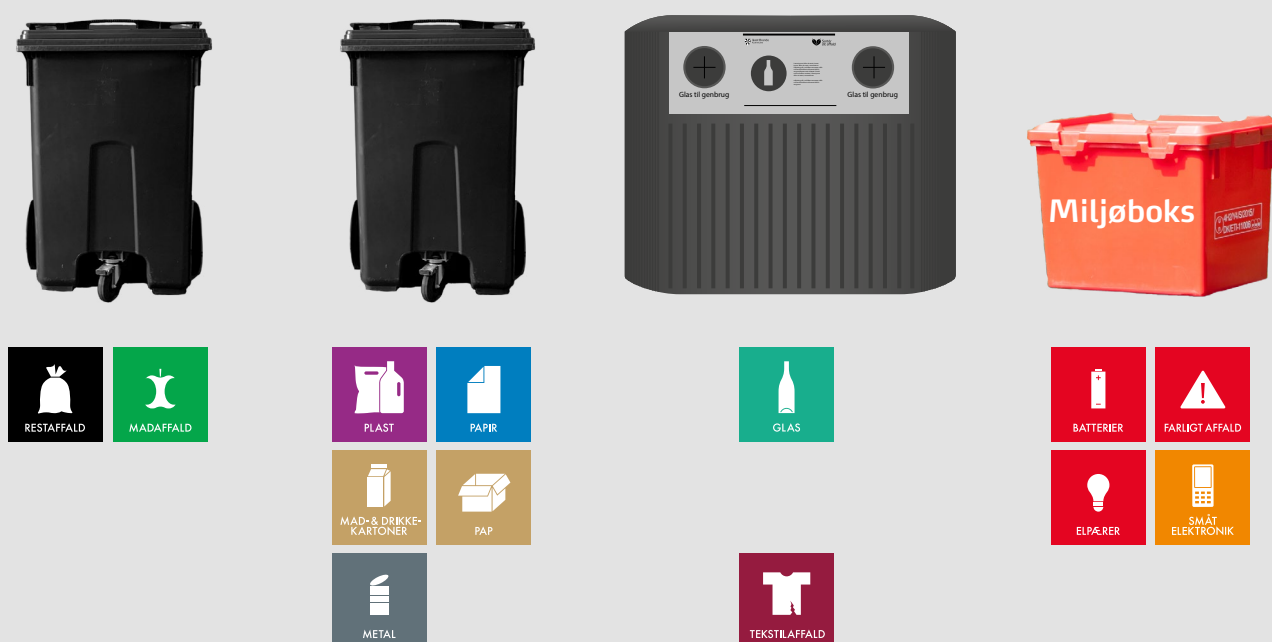
Indsamling af 10 affaldsfraktioner

Borgerne i Ikast-Brande kommune får en ny affaldsløsning i slutningen af år 2022. Det betyder, at alle borgere vil få en ny beholder i løbet af november og tømningen af den nye beholder starter i december 2022. Den nye ordning er valgt af byrådet i Ikast-Brande kommune for at imødegå kravet om at alle borgere i Danmark skal sortere i 10 affaldsfraktioner.

Indsatsområde 1.1:

Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved husstande implementeres

Ikast-Brande byråd har vedtaget, hvordan den nye ordning ser ud. Ved haveboliger sættes to beholdere og en miljøboks som vist på figur 11. Den ene beholder er opdelt i to rum, et til restaffald og et til madaffald. Den anden beholder er også opdelt i to rum, hvor plast, mad- og drikkekartoner og metal skal i det ene rum, mens papir og pap skal i det andet. Glas skal afleveres i kuber, mens farligt affald skal afleveres i miljøboksen som hidtil. Ordningen for tekstil forventes godkendt i foråret 2023.

Figur 12. Den nye ordning i Ikast-Brande kommune til indsamling af 10 fraktioner.

Det er forventningen, at alle husstande har en ny genbrugsbeholder inden udgangen af 2022, samt at der sker en løbende implementering af ordningen ved nye forbrugssteder. Ved etageboliger etableres molokker, hvor det er muligt. Molokker er helt eller delvist nedgravede affaldscontainere som er anlagt som fællesløsninger, hvor indsamling af affaldet sker i større nedgravede containere der er typisk 4-6 nedgravede containere og nogle er rumopdelte.

Ikast-Brande kommune forventer, at en affaldsmængde fra genbrugspladserne flyttes over i husstandenes affaldsbeholdere f.eks. ved borgere, der har sorteret plast ved husstanden og kørt det på genbrugspladsen. Denne borger vil ved den nye indsamlingsordning kunne skille sig af med plasten hjemme hos sig selv, og behøves således ikke tage på genbrugspladsen med plasten. Ikast-Brande forventer også, at der ved indførslen af den nye ordning udsorteres endnu mere end hidtil.

Herning og Hedensted kommune har begge indført den samme ordning, som Ikast-Brande kommune har besluttet. Siden indførslen af den nye ordning, har Herning og Hedensted kommune i gennemsnit pr. måned indsamlet følgende mængde affald vist i kg. pr. indbygger:

Herning og Hedensted gennemsnit i kg. pr. indbygger pr. måned

Rest	Mad	Pap	Glas	Papir	Plast	Metal	Mad- og drikkekartoner	Farligt affald
10,278	6,152	0,654	1,427	1,848	0,597	0,208	0,091	0,007

Indsatsområde 1.2:

Evaluering af indsamlingsordningen

Ved indførslen af den nye indsamlingsordning, vil der efter en periode være behov for at evaluere ordningen. Evalueringen skal bygge på følgende tre elementer:

1. En tilfredshedsundersøgelse skal afdække borgernes oplevelse af den nye indsamlingsordning – hvad har været udfordrende, oplever de at der er plads nok i beholderne, og hvad fungerer godt?
2. Mængderne af affald til forbrænding fra husholdningerne skal være reduceret og genanvendelsen skal dermed være øget.
3. Benchmarking i forhold til de andre kommunerne i Danmark – hvor ligger Ikast-Brandes genanvendelsesprocent efter indførslen af den nye ordning?

Tema 2:

Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse

I 2021 modtog kommunens genbrugspladser i alt 2.971 ton affald i containerne til småt og stort brændbart affald. Det svarer til ca. 72 kg pr. indbygger i kommunen. For at nedbringe mængden af affald, der bliver brændt, er det nødvendigt at genanvende mere, genbruge mere og forebygge, at der bliver dannet affald.

For at nedbringe affaldsmængderne til forbrænding og øge genanvendelse og direkte genbrug, fokuserer Ikast-Brande Kommune på følgende indsatsområder i den kommende affaldsplan.

Indsatsområde 2.1:

Småt brændbart reduceres

Genbrugspladserne er det sted, hvor borgere og virksomheder kan skille sig af med alle materialer, de ikke længere skal bruge, og der vil altid være en mængde, der ikke kan udsorteres. Det kan for eksempel være vådt pap, der ikke må komme i containeren til pap. Det kan også være plast, der er meget beskidt. Men undersøgelser viser, at op til 50 % af det affald, der afleveres i småt brændbart, kan genanvendes.

Ikast-Brande kommune vil skubbe på genanvendelsen i kommunen og flytte store mængder affald op i affaldshierarkiet. Det vil vi gøre ved at udfase containeren til småt brændbart på alle vores genbrugspladser. I stedet for containerne til småt brændbart, bliver det muligt at komme af med det affald, der er tilbage efter en grundig sortering i en container, der hedder "rest efter sortering".

Dette indsatsområde er valgt for at skubbe til opfattelsen af, hvad affald og ressourcer er. Det skal motivere borgerne til at skille sig af med alle genanvendelige materialer i de korrekte containere, og kun til sidst, efter en grundig sortering, skille sig af med det affald, der ikke kan udsorteres.

Flere kommuner i Danmark heriblandt Billund og Horsens, har allerede erstattet småt brændbart med "rest efter sortering" for at give borgerne incitament til at udsortere mere. De besøgende på genbrugspladserne skal ikke tænke "kan det brænde?" men i stedet "kan det genanvendes?". Erfaringer fra andre kommuner har været gode og det forventes at der sker et fald i mængden af småt brændbart ved indførslen af "rest efter sortering".

Indsatsområde 2.2:

Direkte genbrug på genbrugspladserne - genbrugsområder

Når vi kommer på genbrugspladsen, har vi ofte materialer med, der ikke fejler noget. Ikast-Brande kommune ønsker at gøre det let for borgerne at aflevere ting, der ikke fejler noget, til genbrug. Når vi genbruger, sparer vi ressourcer og energi på at producere nye varer og forebygger dannelsen af affald. Vi giver gamle produkter nyt liv.

Ikast-Brande Kommune har i dag et koncept, der hedder "Byt til nyt" på genbrugspladserne. I dag er det primært byggematerialer, der kan byttes til nye for eksempel natur- og belægningssten. Her ønsker Ikast-Brande Kommune at udvide konceptet til et byggeaffaldsmarked, hvor endnu flere byggematerialer kan afleveres og tages med hjem.

Foruden udvidelsen af byggeaffaldsmarkedet, vil Ikast-Brande Kommune etablere områder på genbrugspladserne, hvor borgerne nemt kan aflevere andre ting, der ikke fejler noget og tage andet med hjem. I stil med de nuværende containere, hvor materialer kan afleveres, skal konceptet indeholde en løsning, der gør det muligt for borgene at aflevere ting. Foruden dette, skal konceptet gøre det muligt for de frivillige organisationer, der driver genbrugsbutikker i kommunen, at hente ting med salgsværdi. Desuden skal konceptet udvikles sådan, at det er muligt for borgere at tage de ting med hjem, der kan skabe værdi for dem.

For at give endnu flere ting et nyt liv, vil Ikast-Brande Kommune gøre op med begrebet "klunsning forbudt" på genbrugspladserne. Ikast-Brande Kommune vil i samarbejde med kommunens pladspersonale se på, om det kan blive muligt for borgere at tage ting med hjem fra genbrugspladsens containere. Et regelsæt, hvor klunsning ikke længere er forbudt, skal tage hensyn til flere elementer heriblandt borgernes og genbrugsvejledernes sikkerhed, fortrolighed ved en borgers ønske om udsmidning, mængden af emner, en borger ønsker at klunse samt arten af emner, en borger ønsker at klunse. Flere andre kommuner i Danmark tester, hvordan klunsning kan foregå under hensyntagen til disse elementer, og Ikast-Brande vil gøre brug af deres erfaringer ved undersøgelsen af, hvorvidt der kan blødes op for, at klunsning ikke længere skal være forbudt på kommunens genbrugspladser.

Indsatsområde 2.3:

Styrket samarbejde med velgørende organisationer

Når borgerne afleverer ting til direkte genbrug jævnfør indsatsområdet, er Ikast-Brande Kommune forpligtiget til at gøre disse ting tilgængelige for de velgørende organisationer, der driver genbrugsbutikker i kommunen.

Ikast-Brande Kommune vil i samarbejde med de velgørende organisationer, der driver genbrugsbutikker i kommunen, udarbejde en plan for, hvordan organisationerne kan overtage de materialer, der har salgsværdi i genbrugsbutikkerne. Det kan for eksempel være porcelæn, møbler og bøger, som borgene afleverer til direkte genbrug. På denne måde vil eksempelvis en kop, en lænestol eller en bog få "et liv mere."

Tema 3:

Kommunen som virksomhed

Ikast-Brande kommune er en stor virksomhed, der gennem DK2020 klimahandlingsplanen skal medvirke til CO₂-reduktion og nå klimamålsætninger. Kommunen har som virksomhed et godt afsæt for at inspirere til grønne løsninger, og skubbe til en øget genanvendelse af ressourcer.

Følgende indsatsområderne er inspiration til emner, der kan give mening for Ikast-Brande kommune i fremtiden.

Indsatsområde 3.1:

Fremme en grøn indkøbspolitik

En grøn indkøbspolitik kan minimere affaldsmængden ved at kommunen indkøber velovervejede, stiller krav i udbud og genbruger eksisterende møbler og ressourcer.

Indsatsområde 3.2:

Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved kommunale institutioner

Ikast-Brande kommunes institutioner som for eksempel skoler, børnehaver og plejehjem skal også sortere i de 10 affaldsfraktioner.

Indsatsområde 3.2:

Øget sortering i byområder og på offentlige arealer

I byområderne og på offentlige arealer i kommunen bliver affaldssortering tilgængelig og ens med den sortering, der findes ved husstande.

Indsatsområde 3.4:

Begrænse mængde af engangsemballage

Ved at indføre alternativer til engangsemballage ved for eksempel madleverancer til ældre og plejehjem kan mængden af engangsemballage begrænses og affaldsmængden reduceres.

Indsatsområde 3.5:

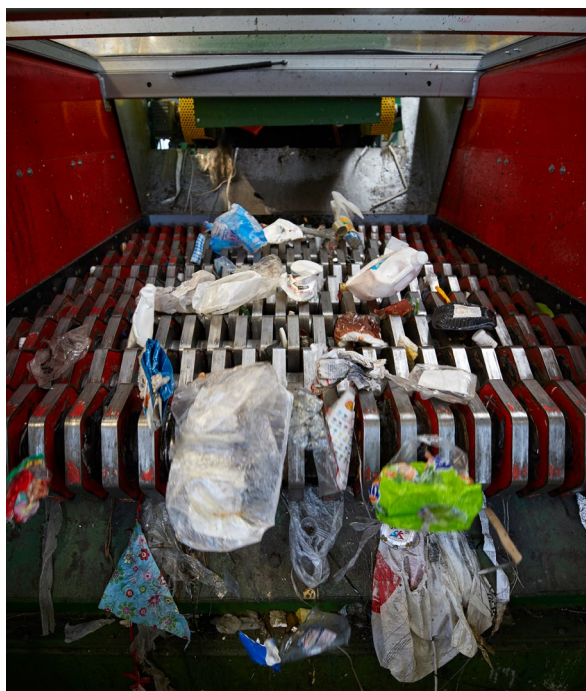
Nedrivning og reovering af kommunale bygninger

Nedrivning og reovering af gamle bygninger kan ske under hensynstagen til affaldshierarkiet, og byggeaffald fra egne projekter kan bruges igen i nyopførte eller reoveringer.

Indsatsområde 3.6:

Sagsfremstillinger vurderes ud fra klimapåvirkning

Hvor det er muligt, vurderes klimaaftrykket af indholdet i sagsfremstillingerne i kommunen.

Tema 4:

Bedre affaldsbehandling

Indsamlingen og den efterfølgende behandling af affald kommer til at være et stort fokusområde for Ikast-Brande kommune. Tema 4 indeholder to indsatsområder, der afspejler de mange led i affaldets behandling fra indsamling til genanvendelse som nyt produkt.

Indsatsområde 4.1:

Forbedret sortering af madaffald

Borgerne i Ikast-Brande kommune har sorteret madaffald siden år 1992. Når en løsning har været i gang i mange år, er der behov for at styrke løsningen ved fornyet kommunikation og adfærd. Målet er at en højere del af madaffaldet kan afsættes til biogas og en mindre del af madaffaldet er fejlsorteret.

For at forbedre sorteringen af madaffald, arbejdes der på adfærdsændringer hos borgerne og renovatørens vigtige arbejde. Ikast-Brande kommune hjælper renovatøren med at have fokus på renheden af affaldet i det daglige arbejde og i oplæringen af nyt mandskab.

Indsatsområde 4.2:

Analyse af – og fremtidssikring af genbrugspladser

Klimaplanen for en grøn affaldssektor medfører, at indsamling af husholdningsaffald ændres fra bringeordning til henteordning. Det får stor indflydelse på borgernes brug af kommunens genbrugspladser. Samtidig skal der være et større fokus på direkte genbrug og affaldsminimering. Der planlægges derfor en revurdering af strukturen og en analyse af brugen af genbrugspladserne for at fremtidssikre disse.

Indsatsområde 4.3:

Høj reel genanvendelse og sporbarhed prioriteres

Ifølge affaldsbekendtgørelsen skal Ikast-Brande kommune sikre en høj reel genanvendelse af det indsamlede affald, og hvis kommunalbestyrelsen indgår en aftale med en virksomhed om håndtering af affald forud for genanvendelse heraf, skal kommunen i aftalen sikre sig, at virksomheden dokumenterer, at affaldet afleveres på et anlæg, som kan genanvende affaldet og hvor meget af affaldet der reelt bliver genanvendt.

I hele EU går man fra at opgøre genanvendelse som den mængde affald, der sendes til genanvendelse, til at opgøre genanvendelse som den procentdel, der reelt genanvendes. Derfor vil Ikast-Brande kommune i denne affaldsplanperiode følge affaldets vej fra borgeren skiller sig af med affaldet, til det bliver oparbejdet til et nyt materiale. Det skal ved gennem et tæt samarbejde med de virksomheder, der modtager Ikast-Brande kommunes affald.

Følgende aktiviteter igangsættes for at sikre høj reel genanvendelse og dokumentation heraf:

1. Ikast-Brande kommune stiller krav til, at modtagervirksomhederne dokumenterer den reelle genanvendelsesprocent for det affald, virksomheden har modtaget
2. Ikast-Brande kommune stiller krav til at få oplyst, hvor alt det modtagne affald oparbejdes dvs. både den mængde affald, der faktisk oparbejdes, men også den mængde affald, der ikke oparbejdes og behandles som sorteringsrest
3. Ikast-Brande kommune stiller krav til at første modtager af affaldet er ansvarlig for dokumentation i første led og alle led herefter

Særskilt for plastaffald skal kommunen sikre minimum 60 % reel genanvendelse fra 1. januar 2022.

Der tages i affaldsplanen forbehold for, at det europæiske og danske arbejde med reel genanvendelse udvikler sig meget de kommende år, og at praksis forventeligt kommer til at blive forbedret, men at dette er udgangspunktet ved affaldsplanens tilblivelse.

Tema 5:

Kommunikation og formidling

Affaldssortering er en bevist eller ubevist del af alle borgeres dagligdag, og gennem tema 5 håber Ikast-Brande kommune at øge viden om affaldssortering og affaldsminimering hos fremtidens grønne borgere.

Indsatsområde 5.1:

Digital formidling til borgere

Gennem formidling på digitale platforme, forventer Ikast-Brande kommune at hjælpe med at klæde borgere på til at agere mere grønt gennem informationsmateriale på sociale medier og digital sorteringsguide, hvor borgerne kan få hjælp til at sortere korrekt.

Indsatsområde 5.2:

Højere sorteringskvalitet i etage- og udlejningsejendomme

Affaldet i etage- og udlejningsejendomme har generelt en lavere kvalitet end affald fra haveboliger, og det store potentiale der er i at forhøje kvaliteten, vil Ikast-Brande kommune gerne opnå. Gennem kommunikation og tilgængelige informationsmaterialer på flere sprog, er det forventningen skubbe til sorteringskvaliteten i etage- og udlejningsejendommene, ligesom den højere sorteringskvalitet skal opnås i samarbejde med boligorganisationer, sådan løsninger og materiale kan formes efter behov.

Indsatsområde 5.3:

Vejledning af kommunes virksomheder og landbrug

Ikast-brande kommune vil udarbejde relevant vejlednings- og informationsmateriale til virksomheder om affaldsminimering og sortering, samt materiale der kan bruges i forbindelse med tilsyn af kommunens virksomheder og landbrug. Samt implementering af nye tilsynsopgaver for virksomheder, da der er ny lovgivning på vej omkring affaldstilsyn. Og endelig skal der inddrages cirkulære økonomi og vurderinger ved nedrivningssager og anvisning af byggeaffald.

Indsatsområde 5.4:

Undervisning, leg og læring

Ikast-brande kommune vil understøtte og vejlede skoler og daginstitutioner i, hvordan de gennem undervisning, leg og læring kan klæde kommunens børn og unge på som fremtidens grønne borgere. Ved at komme på besøg på genbrugspladserne og få hjælp til, hvor der kan findes viden, er det målet af øge ressourcebevidstheden, sådan børnene og de unge i kommunen kan agere i en grøn fremtid og hjælpe med at finde fremtidens bæredygtige løsninger.

Vurdering og tidsplan

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj for at nå målet om at knække affaldskurven og genanvende 65 % af affaldet i 2035.

Indsatsområderne under de fem temaer i denne affaldsplan forventer Ikast-Brande kommune at arbejde med ud fra følgende tidsplan.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tema 1: Indsamling af 10 affaldsfraktioner						
1.1	Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved husstande implementeres	■				
1.2	Evaluering af indsamlingsordningen		■	■		
Tema 2: Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse						
2.1	Småt brændbart reduceres	■	■	■	■	■
2.2	Direkte genbrug på genbrugspladserne – genbrugsområder	■	■			
2.3	Styrket samarbejde med velgørende organisationer		■	■	■	
Tema 3: Kommunen som virksomhed						
3.1	Fremme en grøn indkøbspolitik		■	■		
3.2	Indsamling af 10 affaldsfraktioner ved kommunale institutioner	■				
3.3	Øget sortering i byområder og på offentlige arealer		■	■		
3.4	Begrænse mængde af engangsemballage		■	■	■	
3.5	Nedrivning og renovering af kommunale bygninger	■	■	■	■	
3.6	Sagsfremstillinger vurderes ud fra klimapåvirkning	■	■	■	■	■
Tema 4: Bedre affaldsbehandling						
4.1	Forbedret sortering af madaffald	■	■	■	■	■
4.2	Analyse og fremtidssikring af genbrugspladser		■	■		
4.3	Høj reel genanvendelse og sporbarhed prioriteres		■	■	■	
Tema 5: Kommunikation og formidling						
5.1	Digital formidling til borgere	■	■			
5.2	Højere sorteringskvalitet i etage- og udlejningsejendomme		■	■		
5.3	Vejledning af kommunes virksomheder og landbrug		■	■	■	■
5.4	Undervisning, leg og læring		■	■	■	■

Tabel 8. Tidsplan for affaldsplanens indsatsområder

Evaluering af affaldsplanen

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte at Ikast-Brande Kommune kommer i mål med de visioner planen indeholder. Nye affaldsordninger og udvalgte indsatsområder skal sikre at Ikast-Brande Kommune opnår en genanvendelsesprocent på 65 % i 2035.

På baggrund heraf vurderes det at indsatsområderne og de dertilhørende aktiviteter, samlet set vil bidrage til at indfri de nationale målsætninger om øget genanvendelse frem mod 2035.

Herudover vil den kommende husstandsindsamling opfylde de nationale krav der stilles til den fremtidige husstandsnære indsamling af de ti affaldsfraktioner.

Affaldsplan 2021-2033 har taget afsæt i den cirkulære tankegang regeringen beskriver i Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. Det er Ikast-Brande Kommunes forventning at initiativerne, beskrevet i Affaldsplan 2021-2033, vil understøtte øget genbrug og mere genanvendelse, samtidig med at affald til forbrænding og deponi mindskes.

Der planlægges en evaluering af affaldsplanen i 2025, hvor delmålet er en genanvendelses effektivitet på 55 %. For at sikre at det er de rette initiativer der er iværksat og mulighed for eventuelle korrigerende tiltag for at Ikast-Brande kommune opnår de ønskede mål i 2035.

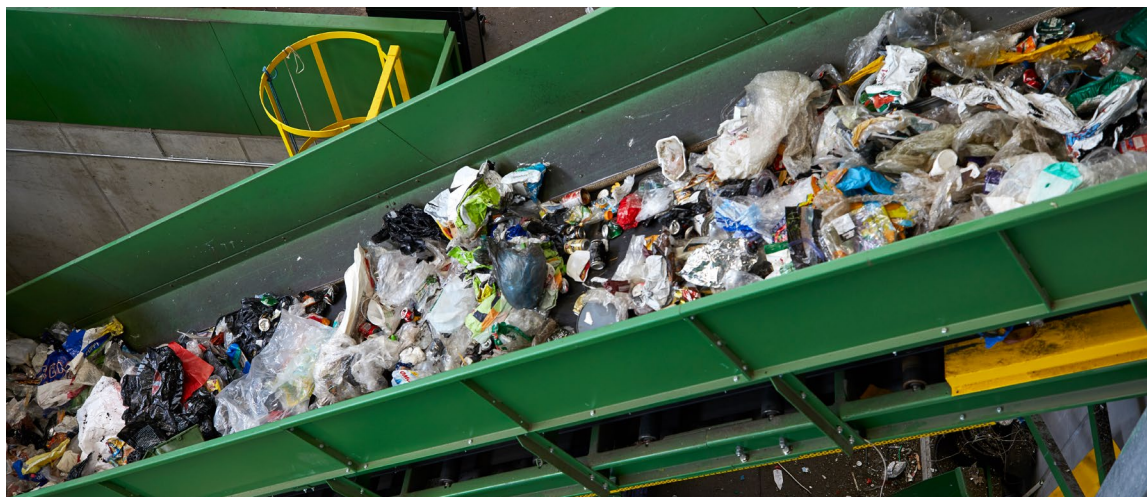
Økonomi

Affaldsplan 2021-2033 rummer i alt 18 indsatsområder, som skal understøtte Ikast-Brande kommune i at nå de mål planen indeholder.

Nogle aktiviteter tilknyttet de 18 indsatsområder vil have en driftsmæssig karakter, som for eksempel ændring af småt brændbart til "rest efter sortering". Udgifterne til disse aktiviteter kan derfor være indeholdt i de nuværende budgetter og gebyrer. Dog kan det ligeledes forventes, at der skal frigøres ressourcer og midler til, at indfri nye tiltag i forbindelse med etablering af indsatsområderne beskrevet i affaldsplanen. Forud for igangsætningen af de forskellige aktiviteter, vil der ske en politisk behandling, indeholdende et eventuelt investeringsbudget samt en kortlægning af afledte driftsudgifter aktiviteterne kan medføre.

Implementering af den nye husstandsindsamling, har medført at Byrådet i 2022 har bevilget ca. 9,5 mio. kr. i anlægsmidler til indkøb af nye beholdere. De afledte driftsudgifter til indsamling og behandling af det genanvendelige affald vil blive indregnet i de kommende års takster og gebyrer. Ifølge de foreløbige beregninger vurderes det at meromkostningerne for en typisk husstand vil være omkring 5-600 kr/år.

Det er vanskeligt, på nuværende tidspunkt, at konkretisere de økonomiske konsekvenser for Affaldsplan 2021-2033 nærmere, da det fortsat er uvist hvordan aktiviteter og nye tiltag i forbindelse med indsatsområderne fastlægges i Ikast-Brande kommune.

Henvisninger

Ikast-Brande kommunes seneste affaldsplan "Ressourceplan 2018"
Danmark uden affald

Bilag A: Status på initiativer i affaldsplanen "Ressourceplan 2018".

Husholdningsaffald

Handlinger	2015	2016	2017	Status på opgaven – Primo 2022
Dagrenovation: <ul style="list-style-type: none">• Alle husstande på landet skal tilmeldes den kommunale dagrenovationsordning• Revision af regulativ for husholdningsaffald		x	x	Besluttet af TMU/BY – Igangsættes i 2018. Regulativ for husholdningsaffald blev godkendt i 2017, gældende fra juni 2018.
Grøn kampagne gennemføres: <ul style="list-style-type: none">• Forbedring af kvaliteten af "grøn dagrenovation"• Afsætte det "grønne dagrenovation" til bioforgasning• Øge mængden af affald til genanvendelse	x	x	x	Kvaliteten ligger på et middel niveau i sammenligning med øvrige kommuner i AFLD. IBK har dog sorteret siden 1992, hvor andre kommuner først begynder i de her år. Kvaliteten i Ikast-Brande Kommune er forbedret siden 2015 på følgende måder: 1. Beholderudskiftning. Alle 240 l beholdere er udskiftet i 2017 så skraldebil og beholdere passer sammen. 2. Information om ordning. Øget information om ordningen har "boostet" kendskabet til sortering i madaffald og restaffald og en generel større fokus på affaldssortering. 3. Forbedring af behandling. Nyt behandlingsanlæg er indført ved AFLD. Det grønne affald er siden 2017 afsat til biogas.
Emballageaffald: <ul style="list-style-type: none">• Afklare hvilken ordning for emballageaffald der skal tilbydes borgerne• Øge indsamling af emballageaffald til genanvendelse• Information om ny ordning	x	x	x	Ny affaldsordning for bl.a. emballageaffald er godkendt af Byrådet i efteråret 2021, og implementeres i 2022. Fokus på sortering af småt brændbart på genbrugspladserne

<p>Etageboliger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øge sortering af husholdningsaffaldet, herunder "molokløsninger" – nedgravede containere, hvor det er muligt. 	x	x	x	<p>Der implementeres nye affaldssystemer (molokløsninger) ved boligforeningerne i den udstrækning der er anlægsmidler til.</p> <p>Der er primo 2022 etableret molokløsninger for ca. 2.000 boligenheder, ved et gennemsnit på ca. 20 boligenheder pr station.</p> <p>Der er flere ansøgninger end budget tillader, da interessen for de nedgravede løsninger er meget stor.</p>
<p>Forskellige løsninger til forskellige behov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsøgsområder udpeges og erfaringer med gode løsninger indarbejdes løbende. • Der fastholdes et høj informations niveau og dialog med borgerne 	x	x		<p>Dette initiativ er ikke igangsat.</p> <p>Ny klimaplan 2020 medfører, at kommunerne skal indføre ensartet affaldssortering i 10 affaldstyper.</p>
<p>Storskraldsordning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om sortering • Etablering af en storskraldsordning som henteordning 	x	x	x	<p>Efter en forsøgsperiode er storskraldsordning godkendt som permanent ordning fra januar 2017</p>

Erhverv

Handlinger	2015	2016	2017	Status på opgaven – Primo 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre tilsynskampagne for virksomheder og landbrug med fokus på affaldssortering • Fokus på sortering af dagrenovation fra øvrigt affald • Revision af regulativ for erhverv vedr. dagrenovation 	x	x	x x	<p>Det har ikke været muligt for tilsynsmedarbejderne at gennemføre en kampagne. Der informeres i det omfang tilsyn gennemføres.</p> <p>Foregår løbende på bl.a. genbrugspladserne.</p> <p>Igangsat i 2017. Der er stadig et pågående arbejde med at revidere erhvervsregulativ. Forventes afsluttet i 2022.</p>

Genbrugspladser

Handlinger	2015	2016	2017	Status på opgaven – Primo 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Øget tilgængelighed for borgerne herunder etablering af ubemandede afsnit • Reducere mængderne af småt brændbart og deponi affald med 50 % i 2020. • Øget genanvendelse af affald • Udvikle et koncept til skolerne og børnehaver, så affald kan bruges aktivt i helhedsskolen mv. Tilbud om besøg og brug af affald til konkrete projekter 	x	x	x x x	<p>Der er etableret ubemandet afsnit på alle genbrugspladser med øget åbningstid.</p> <p>I Bording og Nørre Snede er genbrugspladsen gjort helt selvbetjente og åbent alle dage året rundt fra kl. 08 til 22, hvilket har øget tilgængeligheden markant.</p> <p>På genbrugspladserne arbejdes løbende med at informere om at "små brændbart skal også sorteres". Affaldsmængderne er steget meget siden 2015, grundet konjunkturopsving i samfundet. De indsamlede totale affaldsmængder på genbrugspladserne er steget fra ca. 25.800 ton i 2015 til ca. 32.800 ton i 2020. Hvilket også omfatter mængden af brændbart og deponi affald se nærmere beskrivelse i kapitel 5.</p> <p>Mængden af affald til genanvendelse er steget fra 23.300 ton til 26.800 ton. Men den procentvise andel af affaldet til genanvendelse er faldet.</p>

Tværgående

Handlinger	2015	2016	2017	Status på opgaven – Primo 2022
<p>Skoleprojekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udføre pilotprojekt ved en udvalgt skole • Etablering af nyt affaldssystem til skolerne • Inddrage affaldssortering i helhedsskolen, jf. koncept ovenfor. 	(x)	(x)	x x	<p>Der er gennemført et pilotprojekt i forbindelse med renovering af Nørre Snede skole og Ny Bording Børnehave.</p> <p>Der er ikke bevilget anlægsmidler til skolerne generelt til øget affaldssortering.</p> <p>Det er den enkelte skole som på eget initiativ har arbejdet videre med at inddrage affaldsviden i skolerne. Der er ikke udviklet et fælles undervisningskoncept.</p> <p>Affald og Genbrug har i samarbejde med genbrugspladserne udviklet et koncept, til skoler og institutioner. Besøgsindhold er ensrettet og hjemmeside er opdateret.</p>
<p>Elektronikaffald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informationskampagne • Opsætning af batteribokse/ bokse til ved miljøøer. 		x (x)	x x	<p>Der har kørt en Landsdækkende kampagne fra Miljøstyrelsen om bl.a. genbrug af batterier med TV spots mv.</p>
<p>Farligt affald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information for at øge kendskabet til kommunens ordninger herunder øget brug af miljøboksen • Fokus på korrekt håndtering af farligt affald • Etablering af batteribokse ved miljøøer 	x x	x x	x x	<p>Der har været opslag på facebook omkring brug af miljøboksen.</p> <p>På genbrugspladserne er der informeret om sortering og aflevering af miljøfarligt affald, trykte plakater mv.</p> <p>Der etableres altid batteribokse ved molokløsninger</p>
<p>Bygge- og anlægsaffald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde instrukser for bygge- og anlægsaffald på tværs af Teknisk Område. • Øge kvaliteten af affaldshåndteringen • Udsortering af farlige stoffer fra byggeprojekter • Information til håndværkere og nedbrydere • Øge tilsynet med byggepladser og nedrivningsprojekter 	x x x x	x x x		<p>Der er udarbejdet en instruks og retningslinjer for bygge- og anlægsaffald, på tværs af Teknisk Område.</p> <p>Der er i AFLD regi udarbejdet en sorteringsvejledning til byggeaffald. Der er indkøbt et program til at styre nedrivningssager og anmeldelser af bygge- og anlægsaffald.</p> <p>Der har i 2019 været afholdt 2 fyraftensmøder for håndværkere om udsortering af miljøfarligt affald</p> <p>Tilsyn ved nedrivningsprojekter udføres som stikprøver både ved de kommunale og private projekter.</p>

Ud over de beskrevne initiativer i Affaldsplanen har Ikast-Brande Kommune gennemført følgende handlinger/ tiltag:

Genbrugspladser:

- Etablering af selvbetjente på 2 af 4 genbrugspladser og nyt adgangssystem med nummerplade læsning.
- Renovering af Brande Genbrugsplads med nedgravning af containere og etablering af et selvbetjent afsnit.
- Ny indsamlingsordning for tagplader med og uden asbest.

Tagpladerne indsamles fra 2020 i big bags, som købes på kommunens hjemmeside. Tomme big bags hentes på genbrugspladsen. Når de er fyldte, afhenter AFLD dem på nedtagningsadressen. Denne fremgangs måde sikrer, at sundhedsskadeligt støv ikke spredes til omgivelserne, omlastning minimeres og medarbejderne på genbrugspladsen udsættes ikke for asbeststøv.

- Indkøb af nye skilte på genbrugspladserne, som lever op til KL's designkrav.
- Fokus på uddannelse af vores pladsmedarbejdere ved bl.a. en ny "servicestrategi" med pladspersonalet på alle genbrugspladser
- Gennemførelse af brugerundersøgelser på genbrugspladser i 2017, 2019 og 2022. Dels til beregning af nye gebyrer og dels til måling af tilfredsheden med kommunens service på området.

Dagrenovation:

- Der er siden affaldsplanen blevet vedtaget arbejdet på at automatisere og udvide selvbetjeningsmulighederne på hjemmesiden for borgerne.
- Der blev i 2014 /2015 åbnet op for at borgerne kunne tilgå deres egne oplysninger om, hvad der er registreret på deres adresse, og umiddelbart efter tømning af deres affaldsbeholder kan de se den registrerede vægt af affaldet.
- Det kræver adgang med NEM-Id for at tilgå egne affaldsdata.
- Udbud af indsamlingsopgaven af dagrenovation medfører at der fra 2020 indsamles affald i klimaneutrale skraldebiler.
- Der er nu så mange nedgravede containere, molokker, at de er udbudt i et selvstændigt udbud, som i 2020 blev vundet af Lemvig Beton.

 Sortér
dit affald

Ikast-Brande
Kommune

